aŭ venitŭ Maria Magdalina [b] și cea-l-altă Ma-
2 ria, să vĕdă morminteilŭ. Și éccĕ, s'a fă-
cutŭ cutremurŭ mare; că [c] îngerulŭ Dom-
nuluĭ, pogorîndu-se din ceriŭ, a venitŭ, și a
prăvălitŭ pétra de pe ușă, și ședea d'asu-
3 pra eĭ. Și era [d] vederea luĭ ca fulgerulŭ, și
4 îmbrăcămintea luĭ albă ca zepada. Și de
frica luĭ s'aŭ cutremuratŭ păzitoriĭ, și s'aŭ
făcutŭ că morțĭ.
5 Érŭ îngerulŭ luându cuvêntulŭ, a disŭ
femeelorŭ: Nu vĕ temețĭ; că sciŭ că pre
6 Iisusŭ celŭ crucificatŭ căutațĭ. Nu este aicea;
că s'a sculatŭ, [e] precumŭ a disŭ. Veniți de
7 vedețĭ loculŭ unde a jăcutŭ Domnulŭ. Și
curêndŭ mergêndŭ, spunețĭ discipililorŭ luĭ,
că s'a sculatŭ din morțĭ; și éccĕ, [f] va merge
mai'nainte de voĭ în Galilea; acolo 'lŭ veți
vedé; éccĕ, amŭ spusŭ voŭĭ.
8 Și depărtându-se curêndŭ de la mor-
mêntŭ cu frică și cu mare bucuriă, aŭ a-
lergatŭ să spuiă discipililorŭ luĭ.
9 Și cândŭ mergeaŭ ele să spuiă discipu-
lilorŭ luĭ, éccĕ, [g] Iisusŭ lĭ-a întîmpinatŭ, di-
cêndŭ: Bucurați-vĕ! Érŭ ele apropiându-se,
aŭ cuprinsŭ piciórele luĭ, și i s'aŭ închinatŭ.
10 Atuncĭ lĭ-a disŭ Iisusŭ: Nu vĕ temețĭ; mer-
geți de spuneți [h] fraților meĭ, ca să mérgă
în Galilea, și acolo mĕ vorŭ vedé.
11 Érŭ plecându ele, éccĕ, uniĭa din custo-
diă, venindŭ în cetate, dădură scire archi-
12 ereilorŭ de tóte ce s'aŭ făcutŭ. Și adunân-
du-se împreună cu bătrâniĭ, și ținêndŭ sfatŭ,
13 aŭ datŭ arginți multĭ ostașilorŭ; Dicêndŭ:
Spunețĭ: Discipuliĭ luĭ venindŭ nóptea, l'aŭ
14 furatŭ, pre-cândŭ noĭ dormĭamŭ. Și de se
va auzi acésta la guvernătorŭ, noĭ 'lŭ vomŭ
15 potoli, și vĕ vomŭ face fără de grijă. Érŭ
eĭ luându arginții, aŭ făcutŭ cumŭ ĭ-aŭ în-
vĕțatŭ; și s'a respânditŭ acestŭ cuvêntŭ în-
tre Iudeĭ până astă-dĭ.
16 Érŭ ceĭ unŭ-spre-dece discipulĭ aŭ mersŭ
în Galilea, în muntele [i] undo lĭ-a ordinatŭ
17 Iisusŭ. Și vĕdêndu-lŭ, i s'aŭ închinatŭ; érŭ
18 uniĭa s'aŭ îndŭoitŭ. Și apropiându-se Ii-
19 susŭ, lĭ-a vorbitŭ, dicêndŭ: [j] Datu-mi-s'a tó-
tă puterea în ceriŭ și pe pămêntŭ. Dreptŭ
aceea [k] mergețĭ și [l] învĕțațĭ pre tóte popórele,
botezându-le în numele Părintelui și alŭ Fi-
20 iului și alŭ Sântuluĭ Spiritŭ; [m] Învĕțându pre
d'inșiĭ să păzéscă tóte câte v'amŭ ordinatŭ:
și éccĕ, eŭ sûnt cu voĭ în tóte dilele până
la sfârșitulŭ lumeĭ. Aminŭ.

SÂNTA EVANGELIĂ DUPRE MARCU.

Activitatea luĭ Ioanŭ Botezătorulŭ. Botezulŭ și ispitirea luĭ Iisusŭ.

1 INCEPUTULŬ evangelieĭ luĭ Iisusŭ Chris-
2 tosŭ, [a] fiiulŭ luĭ Dumnedeŭ. Precumŭ s'a
scrisŭ în profețĭ: [b] Éccĕ, eŭ trămetŭ pre ân-
gerulŭ meŭ înaintea feçeĭ tale, care va pre-
3 găti calea ta înaintea ta; [c] Vócea celuĭ ce
strigă în pustiiŭ: Gătițĭ calea Domnuluĭ,
4 drepte faceți cărările luĭ. [d] Ioanŭ boteza în
pustiiŭ, și predica botezulŭ pocăinței spre
5 iertarea pĕcatelorŭ. [e] Și mergeaŭ la d'insulŭ
tótă laturea Iudeeĭ și ceĭ din Ierusalimŭ,
și se botezaŭ toți de d'insulŭ în rîulŭ Ior-
danuluĭ, mărturisindu-și pĕcatele lorŭ.
6 Și era Ioanŭ [f] îmbrăcatŭ cu perĭ de că-
milă, și avea cingĕtóre de curéuă impreju-
rulŭ cópselorŭ luĭ, și mânca [g] locuste și mie-
re selbatică. Și a predicatŭ, dicêndŭ: [h] Vine
după mine celŭ maĭ tare de câtŭ mine, că-
reuia nu sûnt vrednicŭ, plecându-mĕ, să des-
legŭ curéua încălțămintelorŭ luĭ. [i] Eŭ v'amŭ
botezatŭ cu apă, érŭ acela vĕ va boteza [j] cu
Spiritŭ Sântŭ.
[k] Și în acele dile a venitŭ Iisusŭ din Naza-
retulŭ Galileeĭ, și s'a botezatŭ de Ioanŭ în
Iordanŭ. [l] Și îndată eșindŭ din apă, a vĕdutŭ
cerurile deschise, și Spiritulŭ ca unŭ po-
rumbŭ pogorindu-se preste d'insulŭ; Și vóce
a venitŭ din cerĭurĭ, *dicêndŭ*: [m] Tu escĭ Fiiulŭ
meŭ celŭ iubitŭ, întru care amŭ bine-voitŭ.
[n] Și îndată l'a scosŭ Spiritulŭ în pustiiŭ.
Și a fostŭ acolo în pustiiŭ patru-decĭ de di-
le, ispitindu-se de Satana; și era cu férele;
[o] și îngerii 'ĭ serviaŭ.

b Cap. 27. 56. c Vedĭ Marc. 16. 5. Luc. 24. 4. Ioan 20. 12. d Dan. 10. 6. e Cap. 12. 40. & 16. 21. & 17. 22. & 20. 19. f Cap. 26. 32. g Vedĭ Marc. 16. 9. Ioan 20. 14 h Vedĭ Ioan 20. 17. Rom. 8. 29. Ebr. 2. 11. i Cap. 26. 32. Vers. 7. j Dan. 7. 13, 14. 16. 28 l Luc. 1. 32. & 10. 22. Ioan 3. 35. & 5. 22. & 13. 3. & 17. 2. Fapt. 2. 36. Rom. 14. 9. i Cor. 15. 27. Efes. 1. 10. 21. Filip. 2. 9, 10. Ebr. 1. 2 & 2. 8. 1 Pet. 3 22 Apoc. 17. 14. k Marc. 16. 15. l Isa. 52. 10. Luc 24. 47. Fapt. 2. 38, 39. Rom. 10. 18. Col. 1. 23. m Fapt. 2. 42.

MARCU

Capulŭ 1.

a Marc. 14. 33 Luc. 1 35. Ioan 1. 34 b Mat. 3. 1. Mat. 11. 10. c Isa. 40. 3. Mat. 3. 3. Luc. 3. 4 Ioan 1. 15, 23 d Mat. 3. 1. Luc 3. 3 Ioan 3. 23. e Mat. 3. 5. f Mat. 3. 4 g Lev. 11. 22. h Mat. 3. 11. Ioan 1. 27. Fapt. 13. 25. i Fapt. 1. 5. & 11 16. & 19. 4. j Isa 44. 3. Ioel 2. 28. Fapt. 2. 4. & 10. 45. & 11. 15, 16. 1 Cor. 11 k Mat. 3. 13 Luc. 3. 21 l Mat. 3. 16 Ioan 1. 32 m Ps. 2. 7. Mat. 3. 17 Cap. 9. 1 n Mat. 4. 1 Luc. 4. 1 o Mat. 4. 11

Inceputulŭ activitățeĭ publice a luĭ Iisusŭ în Galilea; chiămarea luĭ Petru, a luĭ Andreiŭ, a luĭ Iacobŭ și a luĭ Ioanŭ.

14 [p] Și după ce Ioanŭ s'a pusŭ la închisóre,
a venitŭ Iisusŭ în Galilea, [q] predicândŭ evan-
15 gelia împărățieĭ luĭ Dumnedeŭ, Și dicêndŭ:
[r] S'a împlinitŭ timpulŭ, și [s] s'a apropiatŭ îm-
părăția luĭ Dumnedeŭ; pocăiți-vĕ, și credețĭ
în evangeliă.
16 [t] Și âmblândŭ pe marea Galileeĭ, a vĕ-
dutŭ pre Simonŭ și pre Andreiŭ, fratele luĭ,
aruncândŭ mreja în mare, că eraŭ pescarĭ.
17 Și lĭ-a disŭ Iisusŭ. Urmațĭ-mĭ, și vĕ voiŭ
18 face să fițĭ pescarĭ de ómenĭ. Și îndată
[u] lăsându-și mrejele, l-aŭ urmatŭ.
19 [v] Și de acolo mergêndŭ puçinŭ maĭ înain-
te, a vĕdutŭ pre Iacobŭ alŭ luĭ Zebedeiŭ,
și pre Ioanŭ, fratele luĭ, cari eraŭ și eĭ în
20 corabiă, dregêndu-și mrejele. Și îndată l-a
chiămatŭ, și eĭ lăsându pre părintele lorŭ
Zebedeiŭ în corabia cu nălmițiĭ, s'aŭ dusŭ
după d'insulŭ.

Iisusŭ învĕță și vindecă la Capernaumŭ și prin cetățile Galileeĭ.

21 [w] Și aŭ întratŭ în Capernaumŭ, și îndată
sâmbăta intrându elŭ în sinagogă, a învĕ-
22 țatŭ. [x] Și s'aŭ uimitŭ de învĕțatura luĭ; că
a învĕțatŭ pre eĭ ca celŭ ce are autoritate,
érŭ nu ca cărturarĭĭ.
23 [y] Și era în sinagoga lorŭ unŭ omŭ cu spi-
24 ritu necuratŭ, și a strigatŭ, Dicêndŭ: Lasă!
[z] ce este între noĭ și tine, Iisuse Nazarinéne?
venit'aĭ să ne perdĭ? te sciŭ cine escĭ —
25 Sântulŭ luĭ Dumnedeŭ. Érŭ Iisusŭ [a'] l'a cer-
26 tatŭ, dicêndŭ: Taci, și eșĭ dintr'insulŭ. Și
[b'] sdruncinându-lŭ spiritulŭ celŭ necuratŭ, și
strigândŭ cu vóce tare, a eșitŭ dintr'insulŭ.
27 Și s'aŭ uimitŭ toțĭ, de se întrebaŭ între
sine, dicêndŭ Ce este acésta? ce *este* acés-
tă învĕțătură noŭă? că cu autoritate elŭ
ordină și spiritelorŭ celorŭ necurate, și-lŭ
28 ascultă. Și îndată s'a respânditŭ faima luĭ
în tóte împrejurimile Galileeĭ.
29 [c'] Și îndată eșindŭ din sinagogă aŭ venitŭ
în casa luĭ Simonŭ și a luĭ Andreiŭ, cu Ia-
30 cobŭ și cu Ioanŭ. Érŭ sócra luĭ Simonŭ
jăcea cuprinsă de frigurĭ, și îndată l'aŭ
31 spusŭ de d'insa. Și venindŭ și apucând'o
de mână, a rĕdicat'o, și îndată aŭ lă-
sat'o frigurile, și i-a servitŭ.
32 [d'] Érŭ făcêndu-se séră, cândŭ apunea só-
rele, aduceaŭ la d'insulŭ pre toțĭ bolnaviĭ
33 și demonisațiĭ. Și tótă cetatea era aduna-
tă la ușă. Și elŭ a vindecatŭ pre multĭ, 34
cari pătimĭaŭ de multe felurĭ de bóle, și
a scosŭ multĭ demonĭ; și [e'] nu lăsa pre de-
monĭ să vorbéscă, pentru că-lŭ cunosceaŭ.
Și [f'] a dăoa di de demânĕță sculându-se, 35
a eșitŭ, și s'a dusŭ în locŭ pustiiŭ; și acolo
se ruga.
Și l'aŭ urmatŭ Simonŭ și soçiĭ luĭ. 36
Și găsindu-lŭ, i-aŭ disŭ: Toțĭ te cautŭ. 37
Și elŭ lĭ-a disŭ [g'] Să mergemŭ în cetățile ce- 38
le maĭ aprópe, ca să predicŭ și acolo; că
[h'] spre acésta amŭ venitŭ. [i'] Și predica în si- 39
nagogele lorŭ prin tótă Galilea, și scotea
demonĭ.
[k'] Și a venitŭ la d'insulŭ unŭ leprosŭ, ru- 40
gându-lŭ, și îngenunchiându înaintea luĭ, și
dicêndu-i: Dacă voĭescĭ, poțĭ să mĕ cură-
țescĭ. Și făcêndu-i-se milă luĭ Iisusŭ, și-a 41
întinsŭ mâna, s'a atinsŭ de elŭ, și i-a disŭ:
Voĭescŭ, fiĭ curățitŭ. Și vorbindŭ elŭ, în- 42
dată a despărutŭ de la d'insulŭ lepra, și
s'a curățitŭ. Și oprindu-lŭ *de a vorbi de a-* 43
césta, îndată l'a demisŭ. Și i-a disŭ: Vedĭ 44
să nu spuĭ nimicŭ nimĕnuĭ, ci mergĭ de te
arétă preutuluĭ, și du pentru curățirea ta
cele [l'] ce a ordinatŭ Moisi, spre mărturiă
lorŭ.
[m'] Érŭ elŭ eșindŭ, a începutŭ a vorbi mul- 45
te și a respândi cuvêntulŭ; așa că Iisusŭ
nu maĭ putea să între pe față în cetate, ci
era afară în locurĭ pustiĭ, [n'] și veniaŭ la elŭ
de pretutindenea.

Iisusŭ vindecă pre unŭ paraliticŭ la Capernaumŭ.

2 SI éră-și [o'] a întratŭ în Capernaumŭ după
câte-va dile, și s'a auditŭ că este într'
2 o casă. Și îndată s'aŭ adunatŭ multĭ, de
nu maĭ puteaŭ încăpé nicĭ pe lûngă ușă; și
elŭ lĭ predica cuvêntulŭ.
3 Și aŭ venitŭ la d'insulŭ, aducêndŭ pre
unŭ paraliticŭ, care se purta de patru. Și
4 neputêndŭ eĭ a se apropia de elŭ pentru
mulțime, aŭ descoperitŭ acoperimêntulŭ *ca-*
seĭ, unde se afla elŭ; și spărgêndu-*lŭ*, aŭ
pogoritŭ patulŭ în care jăcea paraliticulŭ.
5 Érŭ Iisusŭ vĕdêndŭ credința lorŭ, a disŭ
paraliticuluĭ Fiiule! iértă-ți-se pĕcatele tale.
6 Și eraŭ acolo uniĭa din cărturarĭ, ședêndŭ
7 și cugetândŭ în ânimele lorŭ, Pentru ce a-
cesta vorbesce astŭ-felŭ de blăsteme? [p'] cine
póte ierta pĕcatele, de câtŭ numaĭ unulŭ
8 Dumnedeŭ? Și îndată [q'] cunoscêndŭ Iisusŭ în
spiritulŭ seŭ, că aceĭa așa cugetaŭ în si-
ne-și, lĭ-a disŭ De ce cugetațĭ acestea în

p Mat. 4. 12 q Mat. 4. 23. r Dan. 9. 25. s Gal. 4. 4. t Efes 1 10. u Mat. 3 2 & 4. 17. v Mat. 4. 18 Luc 5. 4 w Mat. 19. 27. Luc. 5. 11 x Mat. 4. 21. y Mat. 4. 13. z Luc. 4 31 y Mat. 7 28. z Luc. 4. 33. a Mat 8. 29 b Vers. 34 c Cap. 9. 10. d Mat. 8. 14 Luc. 4 38 e Mat 8 16 Luc. 4 40 f Cap 8. 12 Luc. 4. 41 Vedĭ Fapt. 16 17. 18 g Luc. 4. 42. h Luc. 4. 43 i Isa. 61 1. Ioan 16 28 k Mat 4 23 Luc 4. 44 l Lev 14. 3 4. 10 Luc. 5. 14. m Luc. 5. 15 n Cap 2. 13 — Capulŭ 2. a Mat. 9. 1 Luc. 5. 18. b Iov 14 4. Isa. 43 25. c Mat. 9. 4.

9 ânimele vóstre? [d] Ce este maĭ lesne—a dice
paraliticuluĭ: Iértă-ţi-se păcatele, séŭ a dice:
Scólă-te, rădică-ţĭ patulŭ teŭ, şi âmblă?
10 Dară ca să sciţĭ, că Fiĭulŭ omuluĭ are pu-
tere pe pământŭ a ĭerta păcatele, (a ḑisŭ pa-
11 raliticuluĭ): Ţie ḑicŭ: Scólă-te, şi rădică-ţĭ
12 patulŭ teŭ, şi mergĭ la casa ta. Şi îndată
s'a sculatŭ, şi rădicându-şĭ patulŭ, a eşitŭ
înaintea tuturorŭ, de se uimiaŭ toţĭ, şi mă-
rĭaŭ pre Dumneḑeŭ, ḑicându: Nicĭ o dată
nu amŭ văḑutŭ aşa.

Chiămarea luĭ Matteiŭ, şi ospăţulŭ la casa sa; vorba despre postire.

13 [e] Şi ără-şĭ a eşitŭ la mare, şi tótă mul-
ţimea venĭa la d'insulŭ, şi elŭ 'ĭ învăţa.
14 [f] Şi trecându, a văḑutŭ pre Levi alŭ luĭ
Alfeiŭ şeḑându la vamă, şi ĭ-a ḑisŭ: Ur-
méză-mĭ. Şi sculându-se, ĭ-a urmatŭ.
15 [g] Şi pre-cându şedea elŭ în casa luĭ, mulţĭ
vameşĭ şi păcătoşĭ şedeaŭ împreună cu Iisusŭ
şi cu discipulii seĭ; că eraŭ mulţĭ, şi-ĭ ur-
16 maŭ. Ĕrŭ cărturariĭ şi Fariseiĭ văḑându-lŭ,
că mănâncă cu vameşĭ şi cu păcătoşiĭ, ḑi-
ceaŭ discipulilorŭ luĭ: Pentru ce cu vame-
17 şiĭ şi cu păcătoşiĭ mănâncă şi bea? Şi au-
ḑindŭ Iisusŭ, lĭ-a ḑisŭ; [h] Nu aŭ trebuinţă ceĭ
sănătoşĭ de medicŭ, cĭ ceĭ bolnavĭ; nu amŭ
venitŭ să chiămŭ la pocăinţă pre ceĭ drepţĭ,
ci pre ceĭ păcătoşĭ.
18 [i] Ĕrŭ discipulĭ luĭ Ioanŭ şi aĭ Fariseilorŭ,
cari postĭaŭ, aŭ venitŭ, şi ĭ-aŭ ḑisŭ: De ce
postescŭ discipuliĭ luĭ Ioanŭ şi aĭ Fariseilorŭ,
19 ĕrŭ discipuliĭ teĭ nu postescŭ? Ḑis'a lorŭ
Iisusŭ: Aŭ dóră potŭ nuntaşiĭ să postéscă,
până cându este mirele cu d'inşiĭ? pe câtŭ
timpŭ aŭ pre mirele cu eĭ, nu potŭ să pos-
20 téscă. Dară vorŭ veni ḑile, cându se va
lua mirele de la d'inşiĭ; şi atuncea vorŭ postĭ
21 în acele ḑile. Şi nimenea nu cóse petecŭ
de pânză noŭă la unŭ vestmântŭ vechiŭ;
altmintrelea peteculŭ celŭ noŭ trage din
22 celŭ vechiŭ, şi ruptura se face maĭ rea. Şi
nimenea nu pune vinŭ noŭ în foĭ vechĭ;
altmintrelea vinulŭ celŭ noŭ sparge foĭĭ, şi
vinulŭ se vérsă, şi foĭĭ se perdŭ; ci vinulŭ
noŭ trebue să se pună în foĭ noŭĭ.

Sâmbăta discipuliĭ smulgŭ spice, şi Iisusŭ vindecă pre unŭ omŭ cu mâna uscată.

23 [j] Şi mergându elŭ sâmbăta prin ogóre,
aŭ începutŭ discipuliĭ luĭ, pre-cându mer-
24 geaŭ, [k] a smulge spice. Ĕrŭ Fariseiĭ ĭ-aŭ
ḑisŭ: Veḑĭ ce facŭ eĭ sâmbăta, lucru ce nu
25 se cuvine! Ĕrŭ elŭ lĭ-a ḑisŭ: Aŭ nicĭ odată
nu aţĭ cetitŭ [l] ce a făcutŭ Davidŭ, cându a
avutŭ lipsă, şi a flămânḑitŭ, elŭ şi ceĭ ce
eraŭ cu d'insulŭ? Cumŭ a întratŭ în casa 26
luĭ Dumneḑeŭ în timpulŭ archiereuluĭ Abia-
tarŭ, şi a mâncatŭ pânile punereĭ-înainte,
[m] care nu se cădea să le mănânce, de câtŭ
numaĭ preuţilorŭ: şi a datŭ şi celorŭ ce
eraŭ cu elŭ. Şi lĭ-a ḑisŭ: Sâmbăta pentru 27
omŭ s'a făcutŭ, ĕrŭ nu omulŭ pentru sâm-
bătă. Dreptŭ aceea [n] Domnŭ este Fiĭulŭ o- 28
muluĭ şi alŭ sâmbăteĭ.

3 Şi ără-şĭ [a] a întratŭ în sinagogă; şi era a-
colo unŭ omŭ, care avea mâna uscată.
2 Şi pândiaŭ pre *Iisusŭ*, de va vindeca sâm-
băta, ca să-lŭ pótă acusa. Şi elŭ a ḑisŭ o-
3 muluĭ, care avea mâna uscată: Vino în me-
ḑilocŭ! Atuncea lĭ-a ḑisŭ: Se cuvine óre sâm-
4 băta a face bine séŭ a face rĕŭ? a scăpa
viéţa, séŭ a ucide? Ĕrŭ eĭ tăceaŭ. Şi cău-
5 tându spre eĭ cu mâniă, *şi* intristându-se
pentru împetrirea ânimeĭ lorŭ, a ḑisŭ o-
muluĭ: Întinde-ţĭ mâna ta. Şi a întins'o,
şi s'a făcutŭ mâna luĭ ără-şĭ sănătósă, ca şi
6 cea-l-altă. [b] Şi eşindŭ Fariseiĭ, îndată s'aŭ sfă-
tuitŭ cu [c] Erodianiĭ asupra luĭ, ca să-lŭ pérdă.

Iisusŭ la marea Galileeĭ este urmatŭ de mulţimĭ.

7 Ĕrŭ Iisusŭ s'a trasŭ cu discipuliĭ seĭ că-
tră mare; şi ĭ-aŭ urmatŭ mulţime mare din
Galilea [d] şi din Iudea, şi din Ierusalimŭ, şi
8 din Idumea, şi *de* d'incolo de Iordanŭ, şi
ceĭ din prejurulŭ Tiruluĭ şi alŭ Sidonuluĭ.
mulţime mare, auḑindŭ câte făcea, a venitŭ
la d'insulŭ. Şi a ḑisŭ discipililorŭ seĭ, să-lŭ
ascepte o luntre, pentru mulţime, ca să nu-lŭ
10 impresóre. Că pre mulţĭ a vindecatŭ, în-
câtŭ se îmbulzĭaŭ spre elŭ, ca să se atingă
11 de d'insulŭ câţĭ aveaŭ chinurĭ. [e] Şi spiritele
cele necurate, cându 'lŭ vedeaŭ, se proş-
neaŭ înaintea luĭ, şi strigaŭ, ḑicându: [f] Tu
escĭ fiĭulŭ luĭ Dumneḑeŭ. Şi [g] ĭ-a certatŭ
multŭ, să nu-lŭ facă cunoscutŭ.

Iisusŭ alege şi rônduesce pre ceĭ dŭoĭ-spre-ḑece apostolĭ.

13 [h] Şi s'a suitŭ în munte, şi a chiămatŭ pre
cari a voitŭ; şi aŭ venitŭ la d'insulŭ. Şi a
14 orônduitŭ dŭoĭ-spre-ḑece, ca să fie cu elŭ,
şi ca să-ĭ trămétă să predice, Şi să aĭbă
15 putere a vindeca bólele, şi a scóte demo-
niĭ. Şi [i] a pusŭ luĭ Simonŭ numele Petru;
16 şi în învăţătura sa lĭ-a ḑisŭ Ascultaţĭ! Ĕccĕ,
17 şi pre Iacobŭ alŭ luĭ Zebedeiŭ, şi pre Ioanŭ,
şi pre Iacobŭ; şi lĭ-a pusŭ numele Boa-
18 fratele luĭ Iacobŭ; şi lĭ-a pusŭ numele Boa-
nergesŭ, adecă: Fiĭĭ tunetuluĭ; Şi pre An-
19 dreiŭ, şi pre Filipŭ, şi pre Bartolomeiŭ, şi
pre Matteiŭ, şi pre Toma, şi pre Iacobŭ

d Mat. 9. 5. e Mat. 9. 9. f Mat. 9. 9. Luc. 5. 27. g Mat 9. 10. h Mat. 9. 12, 13. & 18. 14. Luc. 5. 31, 32. & 19. 10. 1 Tim. 1. 15. i Mat 9. 14. Luc. 5. 33. j Mat. 12. 1. Luc. 6. 1. k Deut. 23. 25. l 1 Sam. 21. 6. m Esod. 29. 32, 33. Lev. 24. 9. n Mat. 12. 8. Capulŭ 3. a Mat. 12. 9. Luc. 6. 6. b Mat. 12. 14. c Mat. 22. 16. d Luc. 6. 17. e Cap. 1. 23, 24. Luc. 4. 41. f Mat. 14 33. Cap. 1. 1. g Mat. 12. 16. Cap. 1. 25, 34. h Mat. 10. 1 Luc. 6. 12. 9. 1. i Ioan 1. 42.

alŭ luĭ Alfeiŭ, şi pre Taddeiŭ, şi pre Si-
19 monŭ, Cananeulŭ; Şi pre Iuda, Iscariotulŭ,
care l'a şi vêndutŭ.

Iisusŭ se socotesce de nebunŭ de cătră rudele sale; cărturarĭ şi Fariseĭ spunŭ că elŭ stă în legătură cu Satana; respunsurile sale la amindŭoĭ.

20 Şi aŭ venitŭ în casă. Şi ără-şĭ s'a a-
dunatŭ mulţimea, [j] de nu puteaŭ eĭ nicĭ pâ-
21 ne să mănânce. Şi auḑindŭ aĭ luĭ *de acésta*,
aŭ eşitŭ, ca să lŭ apuce; [k] că ḑiceaŭ: Este
în ulmire.
22 Şi cărturariĭ ceĭ ce se pogorîseră din Ie-
rusalimŭ, ḑiceaŭ: [l] Elŭ are pre Beelzebulŭ, şi
prin domnulŭ demonilorŭ scóte demoniĭ.
23 [m] Şi chiămându-ĭ, lĭ-a vorbitŭ în parabole;
Cumŭ póte Satana să scóţă pre Satana?
24 Şi dacă o împărăţiă se va desbina în sine, nu
25 póte să stee împărăţia aceea. Şi dacă o casă
se va desbina în sine, nu póte să stee casa
26 aceea. Şi dacă Satana s'a sculatŭ însu-şĭ
asupra sa, şi s'a desbinatŭ, nu póte să stee,
27 ci are sfârşitŭ. [n] Nimene nu póte să între în
casa celuĭ tare să răpéscă vasele luĭ, de nu
va lega maĭ întâiŭ pre celŭ tare; şi atun-
28 cea va prăda casa luĭ. [o] Adevĕrŭ ḑicŭ voŭĭ:
Tóte păcătele se vorŭ ĭerta fiĭlorŭ ómenilorŭ, şi orĭ-carĭ blăsteme, cu carĭ vorŭ blăs-
29 tema. Dară cine va blăstema asupra Sân-
tuluĭ Spiritŭ, nu i se va ĭerta în eternŭ,
30 ci este vinovatŭ judecăţeĭ eterne. Pentru
că ḑiceaŭ. Spiritŭ necuratŭ are.
31 [p] Decĭ aŭ venitŭ fraţiĭ luĭ şi muma luĭ,
şi stându afară, aŭ trămesŭ la elŭ, chiămân-
32 du lŭ. Şi şedea mulţimea împrejurulŭ seŭ,
şi ĭ-aŭ ḑisŭ. Ĕccĕ, muma ta şi fraţiĭ teĭ afară
33 te cautŭ. Ĕrŭ elŭ lĭ a respunsŭ, ḑicându:
34 Cine este muma mea, séŭ fraţiĭ meĭ? Şi
căutându la ceĭ ce şedeaŭ împrejurulŭ seŭ,
35 a ḑisŭ. Ĕccĕ muma mea şi fraţiĭ meĭ! Că
orĭ-cine va face voia luĭ Dumneḑeŭ, acela
'mĭ este frate şi soră şi mumă.

Parabola semănătoruluĭ, a semînţeĭ şi a grâuntelui de muştarŭ.

4 Şi [a] ără-şĭ a începutŭ a învăţa lûngă mare;
şi s'a adunatŭ la d'insulŭ mulţime mare,
în câtŭ a întratŭ în corabiă, şi a şeḑutŭ
pe mare; şi tótă mulţimea sta pe uscatŭ
2 lûngă mare. Şi-ĭ învăţa multŭ în parabole;
3 [b] şi în învăţătura sa lĭ-a ḑisŭ Ascultaţĭ! Ĕccĕ,
4 unŭ semănătorŭ a eşitŭ să sémene. Şi se-
mănându, unele aŭ căḑutŭ lûngă cale, şi aŭ
venitŭ păserile ceriuluĭ, şi le-aŭ mâncatŭ.
Ĕrŭ altele aŭ căḑutŭ pe locurĭ petróse, un- 5
de nu aveaŭ multŭ pământŭ; şi îndată aŭ
resăritŭ, pentru că nu aveaŭ pământŭ a-
dûncŭ. Ĕrŭ resărindŭ sórele, s'aŭ pălitŭ; 6
şi pentru că nu aveaŭ rădăcină, s'aŭ uscatŭ.
Ĕrŭ altele aŭ căḑutŭ între spinĭ, şi aŭ cres- 7
cutŭ spinii, şi le-aŭ înnecatŭ, şi nu aŭ făcutŭ
fruptŭ. Ĕrŭ altele aŭ căḑutŭ pe pământŭ 8
bunŭ, [c] şi aŭ făcutŭ fruptŭ, înălţându-se şi
crescêndŭ; şi aŭ produsŭ unele treĭ ḑecĭ,
altele şese-ḑecĭ, ĕrŭ altele o sută. Şi lĭ 9
ḑicea: Celŭ ce are urechĭ de auḑitŭ, auḑă.
[d] Ĕrŭ cândŭ a fostŭ singurŭ, ceĭ ce eraŭ 10
lûngă elŭ, împreună cu ceĭ dŭoĭ-spre-ḑece,
l'aŭ întrebatŭ despre parabolă. Şi lĭ-a ḑisŭ: 11
Voŭĭ s'a datŭ a sci misterĭulŭ împărăţieĭ
luĭ Dumneḑeŭ, ĕrŭ [e] celorŭ de afară se facŭ
tóte în parabole; [f] Ca privindŭ să privéscă, 12
dară să nu cunóscă: şi auḑindŭ să auḑă,
dară să nu înţelégă; ca nu cumŭ-va să se
întórcă, şi să li se ĭerte păcatele *lorŭ*.
Şi lĭ-a ḑisŭ. Aŭ nu înţelegeţĭ acéstă pa- 13
rabolă? Cumŭ dară veţĭ înţelege tóte para-
bolele? [g] Semănătorulŭ sémănă cuvêntulŭ. 14
Şi acestia sûnt ceĭ de lûngă cale, unde se 15
sémănă cuvêntulŭ, dară cândŭ 'lŭ audŭ,
îndată vine Satana, şi ĭea cuvêntulŭ, care
este semănatŭ în ânimele lorŭ. Şi d'asemenea 16
acestia sûnt ceĭ ce se sémănă pe locurĭ
petróse, cari, cândŭ audŭ cuvêntulŭ, îndată
'lŭ primescŭ cu bucuriă; Dară nu aŭ ră- 17
dăcină în sine-şĭ, ci sûnt *numaĭ* până la unŭ
timpŭ; şi apoĭ rădicându-se strimtorare séŭ
persecuţiune pentru cuvêntŭ, îndată se scan-
daliséză. Şi acestia sûnt ceĭ ce se sémănă 18
între spinĭ, cari audŭ cuvêntulŭ; Dară gri- 19
jele lumeĭ acesteia, [h] şi amăgirea avuţieĭ, şi
poftele celorŭ-l-alte intrându, înnécă cuvên-
tulŭ, şi se face neroditorŭ. Şi acestia sûnt 20
ceĭ semănaţĭ pe pământŭ bunŭ; cari audŭ
cuvêntulŭ, şi-*lŭ* primescŭ, şi facŭ fruptŭ, u-
niia treĭ-ḑecĭ, alţiĭ şese-ḑecĭ, şi alţiĭ o sută.
[i] Şi lĭ-a ḑisŭ: Aŭ dóră se aduce lumină, 21
ca să se pună suptŭ obrocŭ, séŭ suptŭ patŭ?
aŭ nu ca să se pună în sfecînicŭ? [j] Că nu 22
este ce-va tăinuitŭ, care să nu se văḑéscă;
nicĭ ascunsŭ, de câtŭ ca să vină la arĕtare.
[k] De are cine-va urechĭ de auḑitŭ, să auḑă! 23
Şi lĭ-a ḑisŭ: Veḑeţĭ co auḑiţĭ! [l] cu ce 24
măsură măsuraţĭ, vĭ se va măsura; şi voŭĭ
celorŭ ce audŭ, vĭ se va maĭ adăugi. [m] Că 25
celŭ ce are, i se va da; ĕrŭ celŭ ce nu are,
chiarŭ ceea ce are i se va lua.
Şi ḑicea: [n] Aşa este împărăţia luĭ Dum- 26

g Cap. 6. 31 & Ioan 7. 5. & 10. 20. h Mat. 9 34. & 10. 25. Luc 11. 15 Ioan 7. 20. & 8. 48, 52 & 10 20. m Mat. 12. 25. n Isa. 49. 24. Mat. 12. 29. o Mat. 12. 31. Luc. 12. 10. 1 Ioan 5 16 p Mat. 12 46. Luc 8 19 — Capulŭ 4. a Mat. 13. 1 Luc. 8 4. b Cap 12 38. c Ioan 15. 5 Col. 1. 6. d Mat 13. 10. Luc. 8. 9, etc. e 1. Co. 5 12. Col. 4. 5. 1 Tes 4 12. 1 Tim 3. 7. f Isa. 6. 9. Mat. 13. 14. Luc. 8. 10. Ioan 12. 40. Fapt 28 26. Rom 11. 8. g Mat. 13. 19 h 1 Tim. 6. 9, 17. i Mat. 5. 15. Luc 8. 16. & 11. 33 j Mat 10 26. Luc 12. 2 k Mat. 11. 15. Vers. 9. l Mat 7. 2. Luc. 6. 38. m Mat. 13. 12. & 25 29 Luc 8. 18. & 19 26 n Mat 13. 24.

nedeŭ, ca şi cândŭ aruncă unŭ omŭ semin-
27 ţă în pământŭ. Şi dacă dórme séu dacă
se scólă, nóptea şi ḑiua, semînţa resare şi
28 cresce, cumŭ nu scie elŭ. Că pământulŭ
produce din sine întâiŭ érbă, apoĭ spicŭ,
29 după aceea grâŭ deplinŭ în spicŭ. Érŭ cândŭ
se cóce fruptulŭ, îndată[o] punŭ secerea, pen-
tru că a sositŭ secerişulŭ.
30 Şi ḑicea: [p]Cui vomŭ aseměna împărăţia
luĭ Dumnedeŭ? séŭ cu ce parabolă o vomŭ
31 închipui? *Este* ca grăuntele de muştarŭ,
care, cândŭ se séměnă în pământŭ, este maĭ
micŭ de câtŭ tóte seminţele de pe pământŭ;
32 Érŭ după ce s'a seměnatŭ, cresce şi se face
maĭ mare de câtŭ tóte legumele, şi pro-
duce ramurĭ marĭ, de potŭ să locuéscă pă-
serile ceriuluĭ suptŭ umbra luĭ.
33 [q]Şi cu multe parabole ca acestea li vor-
bĭa cuvêntulŭ, precumŭ puteaŭ să auḑă.
34 Şi fără de parabolă nu li vorbĭa; érŭ cândŭ
eraŭ singurĭ, esplica tóte discipulilorŭ seĭ.

Iisusŭ trecêndŭ marea, potolesce furtună; la Gadara vindecă pre unŭ demonisatŭ, şi demonilorŭ li permite a perde o turmă de porcĭ.

35 [r]În acea ḑi, făcêndu-se séră, lĭ-a ḑisŭ:
36 Să trecemŭ de ceea parte. Şi lăsândŭ mul-
ţimea, l'aŭ luatŭ în corabiă, precumŭ era.
37 Şi eraŭ şi alte corăbiĭ cu d'insulŭ. Şi
s'a rědicatŭ furtună mare de vêntŭ, şi va-
lurile năvălĭaŭ în corabiă, în câtŭ ea se îm-
38 plu. Érŭ elŭ era la cârmă, dormindŭ pe
căpătâiŭ; şi desceptându-lŭ, ĭ-aŭ ḑisŭ: În-
vĕţătorule, aŭ nu-ţĭ este grijă, că perimŭ?
39 Şi sculându-se, a certatŭ vêntulŭ, şi a ḑisŭ
măreĭ: Tacĭ, liniscesce-te! Şi a încetatŭ
40 vêntulŭ, şi s'a făcutŭ linisce mare. Şi lĭ-a
ḑisŭ; De ce sûnteţĭ atâtŭ de fricoşĭ? cumŭ
41 nu aveţĭ credinţă? Şi s'aŭ înfricoşatŭ cu
frică mare, şi ḑiceaŭ unulŭ cătră altulŭ:
Óre cine este acesta? că şi vêntulŭ şi ma-
rea 'lŭ ascultă.

5 Şi [a]aŭ venitŭ d'incolo de mare, în latŭrea
2 Gadarenilorŭ. Şi eşindŭ elŭ din cora-
biă, îndată l'a întimpinatŭ unŭ omŭ din mor-
3 minte cu spiritŭ necuratŭ, Care avea lo-
cuinţa *sa* în morminte; şi nimenea nu pu-
4 tea să-lŭ lege, nicĭ *chiarŭ* cu lanţurĭ; Că
de multe orĭ fiindŭ legatŭ cu cătuşe şi cu
lanţurĭ, elŭ rupea lanţurile, şi sfărâma că-
tuşele; şi nimenea nu putea să-lŭ înfrêneze.
5 Şi pururea, nóptea şi ḑiua, era prin munţĭ
şi prin morminte, strigândŭ, şi lovindu-se cu
petre.
6 Érŭ vĕḑêndŭ pre Iisusŭ de departe, a
7 alergatŭ, şi i s'a închinatŭ. Şi strigândŭ
cu vóce tare, a ḑisŭ: Ce este mie cu tine,
Iisuse, fiĭulŭ luĭ Dumnedeŭ celuĭ Pré-înaltŭ?
te jurŭ pe Dumnedeŭ, să nu mĕ chinuescĭ. 8
Că ĭ-a ḑisŭ: Eşĭ, spirite necuratŭ, din omŭ!
Şi l'a întrebatŭ: Care-ţĭ *este* numele? Şi a 9
respunsŭ, ḑicêndŭ: Legiónă 'mĭ *este* numele;
că sûntemŭ mulţĭ. Şi-lŭ ruga multŭ, să nu-ĭ 10
trămĕtă afară din acea latură.
Şi era acolo lûngă munte o turmă mare 11
de porcĭ, păscêndŭ. Şi l'aŭ rugatŭ toţĭ de- 12
moniĭ, ḑicêndŭ: Trămete-ne în porcĭ, ca să
intrămŭ într'inşiĭ. Şi îndată Iisusŭ lĭ-a datŭ 13
voiă. Şi eşindŭ spiritele necurate, aŭ în-
tratŭ în porcĭ; şi s'a aruncatŭ turma din
înălţime în mare, (eraŭ ca la dŭoĕ miĭ); şi
s'aŭ înnecatŭ în mare. Érŭ ceĭ ce păsceaŭ 14
porciĭ aŭ fugitŭ, şi aŭ datŭ scire în cetate
şi prin ţerâne; şi aŭ eşitŭ, ca să vĕḑă ce
s'a petrecutŭ. Şi aŭ venitŭ la Iisusŭ, şi 15
aŭ vĕḑutŭ pre celŭ ce fusese demonisatŭ şi
avusese legióna, şedêndŭ şi îmbrăcatŭ şi în-
tregŭ la minte; şi s'aŭ spăimêntatŭ. Şi spu- 16
neaŭ lorŭ ceĭ ce vĕḑuseră ce s'a făcutŭ ce-
luĭ demonisatŭ, şi *cele* despre porcĭ. Şi [b]aŭ 17
începutŭ a-lŭ ruga să ésă din latŭrea lorŭ.
Şi întrândŭ elŭ în corabiă, [c]celŭ ce fu- 18
sese demonisatŭ 'lŭ ruga, ca sa fie cu d'in-
sulŭ. Érŭ Iisusŭ nu l'a lăsatŭ, ci ĭ-a ḑisŭ: 19
Mergĭ în casa ta la aĭ teĭ, şi li spune ce
ţĭ-a făcutŭ Domnulŭ, şi *câtŭ* te-a miluitŭ.
Şi s'a dusŭ, şi a începutŭ a da în scire în 20
Decapole ce ĭ-a făcutŭ Iisusŭ; şi toţĭ se
minunaŭ.

Iisusŭ înviéză pre fiica luĭ Iairŭ; şi vindecă pre o femeă cu curgerea de sânge.

[d]Şi trecêndŭ Iişusŭ în corabiă ĕră-şĭ de 21
ceea parte, s'a adunatŭ la elŭ mulţime ma-
re; şi elŭ era lûngă mare.
[e]Şi éccĕ, a venitŭ unulŭ din maĭ mariĭ 22
sinagogeĭ, cu numele Iairŭ; şi vĕḑêndu-lŭ,
a căḑutŭ la piciórele luĭ; Şi-lŭ ruga multŭ, 23
ḑicêndŭ: Fiica mea este aprópe de mórte;
vino, *rogu-mĕ*, şi pune-ţĭ mânele preste d'in-
sa, ca să se vindece; şi va trăi. Şi a mersŭ 24
Iisusŭ cu d'insulŭ; şi ĭ-a urmatŭ mulţime
mare, şi-lŭ impresura.
Érŭ o femeă, [f]avêndŭ curgerea sângeluĭ 25
de dŭoĭ-spre-ḑece anĭ, Şi care multe sufe- 26
rise de la mulţĭ medicĭ, şi-şĭ cheltuise tóte
cele ce avusese, fără a folosi, ci totŭ maĭ
rĕŭ i se făcea; Auḑindŭ despre Iisusŭ, a 27
venitŭ între mulţime din apoĭ, şi s'a atinsŭ
de vestmêntulŭ luĭ. Că ḑicea: Numaĭ de 28
mĕ voiŭ atinge de vestmintele sale, mĕ voiŭ
vindeca. Şi îndată s'a uscatŭ isvorulŭ sân- 29
geluĭ eĭ, şi a simţitŭ în corpŭ, că s'a vin-
decatŭ de chinulŭ acela. Şi îndată Iisusŭ 30

o Apoc. 14. 15
p Mat. 13. 31. Luc. 13. 18
Fap. 2. 41. & 4. 4. & 5. 14. & 19. 20.
q Mat. 13. 34. Ioan 16. 12.
r Mat. 8. 18, 23.
Luc 8, 22. —
Capulŭ 5.
a Mat. 8. 28. Luc. 8. 26.
b Mat. 8. 34. Fapt. 16. 39.
c Luc. 8. 38.
d Mat. 9. 1. Luc 8 40.
e Mat. 9. 18.
Luc 8. 41.
f Luv. 15. 25 Mat. 9. 20.

cunoscêndŭ în sine-şĭ [g]puterea ce a eşitŭ
din elŭ, întorcêndu-se cătră mulţime, a ḑisŭ:
31 Cine s'a atinsŭ de vestmintele mele? Érŭ
discipuliĭ luĭ ĭ-aŭ ḑisŭ: Veḑĭ că mulţimea
te împresóră, şi ḑicĭ: Cine s'a atinsŭ de
32 mine? Şi căuta imprejurŭ, ca să vĕḑă pre
33 cea ce a făcutŭ acésta. Érŭ femea, infri-
coşându-se şi tremurândŭ, sciindŭ ce s'a în-
têmplatŭ cu ea, a venitŭ şi a căḑutŭ ina-
34 intea luĭ, şi ĭ-a spusŭ totŭ adevĕrulŭ. Érŭ
elŭ ĭ-a ḑisŭ: Fiica, [h]credinţa ta te-a însănĕ-
toşatŭ; mergĭ în pace, şi fiĭ liberă de chi-
nulŭ teŭ.
35 [i]Încă vorbindŭ elŭ, aŭ venitŭ *uniĭa* de la
maĭ marele sinagogeĭ, ḑicêndŭ: Fiica ta a
muritŭ; pentru ce maĭ superĭ pre învĕţăto-
36 rulŭ? Érŭ Iisusŭ îndată ce a auḑitŭ cu-
vêntulŭ, ce se vorbia, a ḑisŭ maĭ mareluĭ
37 sinagogeĭ: Nu te teme: crede numaĭ! Şi
nu a lăsatŭ pre nicĭ unulŭ să-ĭ urmeze, de-
câtŭ numaĭ pre Petru şi pre Iacobŭ, şi pre
38 Ioanŭ, fratele luĭ Iacobŭ. Şi a venitŭ în
casa maĭ mareluĭ sinagogeĭ, şi a privitŭ sgo-
motulŭ şi pre ceĭ ce plângeaŭ şi se văitaŭ
39 multŭ. Şi întrândŭ, lĭ-a ḑisŭ: De ce vĕ tur-
buraţĭ şi plângeţĭ? Copila nu a muritŭ, ci
40 [j]dórme. Şi-şi rideaŭ de d'insulŭ. [k]Érŭ elŭ
scoţêndŭ afară pre toţĭ, a luatŭ pre părin-
tele şi pre muma copileĭ, şi pre ceĭ ce e-
raŭ cu elŭ, şi a întratŭ unde jácea copila.
41 Şi apucândŭ pre copilă de mană, ĭ-a ḑisŭ:
Talıta! cumĭ; adecă: Copilă, 'ţĭ ḑicŭ: Scólă-te.
42 Şi îndată s'a sculatŭ copila, şi ambla; că era
de dŭoĭ-spre-ḑece anĭ. Şi s'aŭ uimitŭ cu
43 uimire mare. Şi [l]lĭ-a ordinatŭ, nimene să
nu sciă acésta; şi a ḑisŭ să-ĭ dee să mă-
nânce.

Iisusŭ învĕţă în Nazaretŭ, şi este nesocotitŭ acolo

6 Şi [a]a eşitŭ de acolo, şi a venitŭ în patria
sa; şi ĭ-aŭ urmatŭ discipuliĭ seĭ. Şi
2 fiindŭ sâmbătă, a începutŭ a învĕţa în si-
nagogă; şi mulţĭ auḑindu-*lŭ*, se miraŭ, ḑi-
cêndŭ: [b]De unde are acestŭ *omŭ* acestea?
Şi ce felŭ de înţelepciune i s'a datŭ? în
câtŭ şi minunĭ ca acestea să se facă prin
3 mânele luĭ? Aŭ nu este acesta teslarulŭ,
fiiulŭ Mariei, şi [c]fratele luĭ Iacobŭ, şi alŭ
luĭ Iose, şi alŭ luĭ Iuda, şi alŭ luĭ Simonŭ?
Şi aŭ nu sûnt surorile luĭ aicea la noĭ? Şi
se scandalisaŭ de d'insulŭ.
4 Érŭ Iisusŭ lĭ-a ḑisŭ: [d]Nu este profetulŭ
neonoratŭ, de câtŭ în patria sa, şi între ru-
5 dele sale, şi în casa sa. [f]Şi acolo nu pu-
tea să facă nicĭ o minune, fără de câtŭ pu-
indu-şĭ mânele sale preste puţinĭ bolnavĭ,
ĭ-a vindecatŭ. Şi [g]se mira de necredinţa lorŭ. 6

Călătoria a treĭa prin cetăţile Galileeĭ; trămeterea celorŭ dŭoĭ-spre-ḑece.

[h]Şi âmbla prin satele cele din prejurŭ,
învĕţândŭ.
[i]Şi a chĭămatŭ pre ceĭ dŭoĭ spre-ḑece, şi 7
a începutŭ a-ĭ trămeto câte dŭoĭ, şi lĭ-a datŭ
putere asupra spiritelorŭ celorŭ necurate.
Şi lĭ-a ordinatŭ, să nu ĭea nimicŭ pe cale, 8
de câtŭ numaĭ toégŭ; nicĭ traistă, nicĭ pâ-
ne, nicĭ banĭ în cingĕtóre; Ci numaĭ [j]*să fie* 9
încălţaţĭ cu sandalĭ; şi să nu se îmbrace cu
dŭoĕ vestminte. [k]Şi lĭ-a ḑisŭ: Orĭ-unde veţĭ 10
intra în casă, acolo petreceţĭ până ce veţĭ
eşi de acolo. [l]Şi orĭ-câţĭ nu vĕ vorŭ primi, 11
nicĭ vĕ vorŭ asculta, eşindŭ de acolo, [m]scu-
turaţĭ pulberea de suptŭ piciórele vóstre,
spre mărturiă asupra lorŭ. Adevĕrŭ, ḑicŭ 12
voŭĭ, va fi maĭ uşorŭ Sodomeĭ şi Gomorreĭ
în ḑiua judecăţeĭ de câtŭ cetăţeĭ aceleia.
Şi eşindŭ, predicaŭ, ca să se pocăéscă; Şi 13
scoteaŭ mulţĭ demonĭ, [n]şi ungeaŭ cu oleŭ
pre mulţĭ bolnavĭ, şi-ĭ vindecaŭ.

Erodŭ aude de Iisusŭ; mórtea luĭ Ioanŭ Botezătorulŭ.

[o]Şi a auḑitŭ *despre d'insulŭ* regele Erodŭ, 14
(că numele luĭ se făcuse cunoscutŭ); şi ḑi-
cea: Ioanŭ Botezătorulŭ s'a sculatŭ din
morţĭ, şi pentru acésta lucréză puterile în-
tr'insulŭ. [p]Alţĭĭ ḑiceaŭ: Este Ilie; érŭ alţĭĭ 15
ḑiceaŭ: Este profetŭ, séŭ ca unulŭ din pro-
feţĭ. [q]Érŭ Erodŭ auḑindŭ, a ḑisŭ: Acesta 16
este Ioanŭ, căruia amŭ tăiatŭ capulŭ; elŭ
s'a sculatŭ din morţĭ.
Că acestŭ Erodŭ trămeţêndŭ, a prinsŭ 17
pre Ioanŭ, şi l'a legatŭ în închisóre, pentru
Erodiada, femea luĭ Filipŭ, fratele seŭ; că
i-o luase de femeă. Că Ioanŭ ḑicea luĭ 18
Erodŭ: [r]Nu ţi se cade să aibĭ pre femea fra-
teluĭ teŭ. Érŭ Erodiada 'lŭ pândia, şi vrea 19
să-lŭ omóre; dară nu putea. Că Erodŭ [s]re- 20
specta pre Ioanŭ, sciindu-lŭ omŭ dreptŭ şi
sântŭ, şi-lŭ ocrotia: şi ascultându-lŭ, făcea
multe, şi-lŭ asculta bucurosŭ.
[t]Érŭ venindŭ o ḑi potrivită, cândŭ Erodŭ 21
făcea ospĕţŭ [u]la ḑiua nascereĭ sale domnilorŭ
seĭ, căpitenielorŭ, şi celorŭ maĭ marĭ aĭ Ga-
lileeĭ; Şi întrândŭ fiica Erodiadeĭ, şi dan- 22
ţândŭ, şi plăcêndŭ luĭ Erodŭ şi celorŭ ce
şedeaŭ la mésă cu d'insulŭ, a ḑisŭ regele

g Luc. 6. 19 & 8. 46.
h Mat. 9. 22. Cap. 10. 52. Fapt. 14. 9.
i Luc. 8. 49.
j Ioan 11. 11.
k Fapt. 9. 40.
l Mat. 8. 4. & 9. 30 & 12. 16 & 17. 9. Cap. 3. 12. Luc. 5. 14.
Capulŭ 6.
a Mat. 13. 54. Luc. 4. 16.
b Ioan 6. 42.
c Veḑĭ Mat. 12. 46.
Gal. 1. 19.
d Mat. 11. 6.
e Mat. 13. 57. Ioan 4. 44.
f Veḑĭ Fac. 19. 22. & 32. 35. Mat. 13. 58.
Cap. 9. 23.
g Isa. 53. 16.
h Mat. 9. 35. Luc. 13 22.
i Mat 10. 1. Cap. 3. 13, 14. Luc. 9. 1.
j Fapt. 12. 8.
k Mat. 10. 11. Luc 9 4. & 10. 7, 8.
l Mat, 10. 14. Luc. 10. 10.
m Fapt. 13. 51.
& 18. 6.
n Iac. 5. 14.
o Mat. 14 1. Luc. 9 7.
p Mat. 16. 14. Cap. 8. 28.
q Mat. 14. 2.
Luc. 3. 19.
r Lev. 18. 16. & 20. 21.
s Mat. 14. 5. & 21. 26.
t Mat. 14. 6.
u Fac. 40. 20.

feteĭ: Cere de la mine orĭ-ce voĭescĭ, şi-ţĭ
23 voiŭ da. Şi s'a juratŭ eĭ: [v] Orĭ-ce veĭ cere
de la mine 'ţĭ voiŭ da, până la jumĕtate
24 din împĕrăţia mea. Ea eşindŭ, a ḑisŭ mu-
meĭ sale: Ce-să cerŭ? Érŭ aceea a ḑisŭ:
25 Capulŭ luĭ Ioanŭ, Botezătorulŭ. Şi îndată
întrândŭ cu grăbire la rege, a cerutŭ, ḑi-
cêndŭ: Voiŭ ca să-mĭ daĭ acumŭ în tipsiă
26 capulŭ luĭ Ioanŭ, Botezătorulŭ. [w] Şi s'a în-
tristatŭ regele fórte; *dară*, pentru jurămên-
tulŭ şi pentru ceĭ ce şedeaŭ împreună cu
d'insulŭ, nu a voitŭ-să-ĭ respingă *cererea*.
27 Şi îndată trămeţêndŭ regele pre unulŭ din
guarda sa, 'ĭ ordină să aducă capulŭ luĭ;
érŭ elŭ mergêndŭ, i-a tăiatŭ capulŭ în în-
28 chisóre; Şi a adusŭ capulŭ luĭ în tipsiă, şi
l'a datŭ feteĭ, şi féta l'a datŭ mumeĭ sale.
29 Şi auḑindŭ discipuliĭ luĭ, aŭ venitŭ, şi aŭ
rĕdicatŭ corpulŭ luĭ, şi l'aŭ pusŭ în mormêntŭ.

*Ceĭ dŭoĭ-spre-ḑece se re'ntorcŭ, şi Iisusŭ se re-
trage cu d'inşiĭ la unŭ locŭ deşertŭ; poporulŭ 'ĭ
urmĕză, şi elŭ dă de mâncare uneĭ mulţimĭ.*

30 [x] Şi s'aŭ adunatŭ apostoliĭ la Iisusŭ, şi
i-aŭ spusŭ tóte câte aŭ făcutŭ şi câte aŭ
31 învĕţatŭ. [y] Şi elŭ lĭ-a ḑisŭ: Veniţĭ voĭ sin-
gurĭ deosebĭ, în locŭ pustiiŭ, şi vĕ repau-
saţĭ puţinŭ; că [a] eraŭ mulţĭ carĭ veniaŭ şi
se duceaŭ, şi nu aveaŭ timpŭ nicĭ să mă-
32 nânce. [b] Şi s'aŭ dusŭ în locŭ pustiiŭ deo-
sebĭ, cu corabiă.
33 Şi i-a vĕḑutŭ mulţimea mergêndŭ, şi
mulţĭ l'aŭ cunoscutŭ, şi alergaŭ acolo pe
josŭ din tóte cetăţile, şi aŭ venitŭ maĭ 'n-
ainte de câtŭ eĭ, şi s'aŭ adunatŭ la d'insulŭ.
34 [c] Şi eşindŭ Iisusŭ, a vĕḑutŭ mulţime mare,
şi i s'a făcutŭ milă de eĭ; pentru că eraŭ
ca oile ce nu aŭ păstorŭ; şi [d] a începutŭ a-ĭ
învĕţa multe.
35 [e] Şi fiindŭ óra acuma înaintată, s'aŭ a-
propiatŭ de d'insulŭ discipuliĭ luĭ, ḑicêndŭ:
Locŭlŭ este pustiiŭ, şi óra acuma înaintată;
36 Demite-ĭ, ca mergêndŭ în cetăţile cele din
prejurŭ şi in sate, să-şĭ cumpere pânĭ; că
37 nu aŭ ce să mânânce. Elŭ respunḑêndŭ,
lĭ-a ḑisŭ: Daţi-li vŏĭ să mânânce. Şi ĭ-aŭ
ḑisŭ: [f] Aŭ dóră vomŭ merge şi vomŭ cum-
pĕra pânĭ de dŭoĭ sute de denarĭ, şi li
38 vomŭ da să mânânce? Elŭ lĭ-a ḑisŭ: Câte
pânĭ aveţĭ? mergeţĭ de vedeţĭ. Şi cândŭ,
aŭ aflatŭ, aŭ ḑisŭ: [g] Cincĭ, şi dŭoĭ pescĭ.'
39 Şi lĭ-a ḑisŭ să aşeḑe pre toţĭ, cete, cete,
40 pe érbă verde. Şi aŭ şeḑutŭ rôndurĭ,
41 rôndurĭ, câte o sută şi câte cincĭ-ḑecĭ. Şi
luândŭ cele cincĭ pânĭ şi ceĭ dŭoĭ pescĭ,
căutândŭ la ceriŭ, [h] a bine-cuvêntatŭ, şi a
frântŭ pânile, şi *le*-a datŭ discipulilorŭ seĭ,
să *le* punŭ înaintea lorŭ; şi ceĭ dŭoĭ pescĭ
ĭ-a împărţitŭ la toţĭ. Şi aŭ mâncatŭ toţĭ, 42
şi s'aŭ săturatŭ. Şi aŭ rĕdicatŭ dŭoĭ-spre- 43
ḑece panĭere pline de fărămăturĭ şi din pescĭ.
Şi ceĭ ce mâncaseră eraŭ ca la cincĭ mĭi 44
de bărbaţĭ.

Iisusŭ âmblă pe apă.

[i] Şi îndată a silitŭ pre discipuliĭ seĭ să 45
între în corabiă, şi să mérgă maĭ 'nainte *de*
elŭ de ceea parte, la Beissaida, până ce va
demite mulţimea. Şi după ce ĭ-a demisŭ, 46
s'a dusŭ în munte, ca să se róge.
[j] Şi făcêndu-se séră, era corabia în meḑi- 47
loculŭ măreĭ, şi elŭ singurŭ pe uscatŭ. Şi 48
ĭ-a vĕḑutŭ că se chinuiaŭ vêslindŭ; că vên-
tulŭ li era împotrivă; érŭ într'a patra stré-
jă a nopţeĭ a venitŭ la d'inşiĭ, âmblândŭ pe
mare, şi [k] voia să trécă pe lûngă eĭ. Érŭ eĭ 49
vĕḑêndu-lŭ âmblândŭ pe mare, li s'a părutŭ
că este nălucă, şi aŭ strigatŭ. Că toţĭ l'aŭ 50
vĕḑutŭ, şi s'aŭ turburatŭ. Şi îndată a vor-
bitŭ cu d'inşiĭ, şi lĭ-a ḑisŭ: Îndrăsniţĭ, eŭ
sûnt; nu vĕ temeţĭ. Şi s'a suitŭ la d'inşiĭ 51
în corabiă; şi a încetatŭ vêntulŭ; şi eĭ se
uimiră fórte intre sine, şi se minunară. Că 52
[l] nu aŭ înţelesŭ *ceea ce se făcuse* cu pânile,
pentru că [m] ânima lorŭ era învêrtoşată.
[n] Şi trecêndŭ, aŭ venitŭ în laturea Ghe- 53
nesaretuluĭ, şi aŭ stătutŭ la ţermŭ. Şi e-
şindŭ eĭ din corabiă, îndată l'aŭ cunoscutŭ;
Şi alergândŭ prin tóte împrejurimile acelea, 54
nŭ începutŭ a aduce pre bolnavĭ *acolo*, un-
de auḑiaŭ că era elŭ. Şi orĭ-unde intra, în
sate, séŭ în cetăţĭ, séŭ în cătune, puneaŭ
prin têrgurĭ pre ceĭ bolnavĭ, şi-lŭ rugaŭ, ca
[o] măcarŭ de pólele vestmintelorŭ luĭ să se a-
tingă: şi câţĭ se atingeaŭ de elŭ, se însă-
nătoşaŭ.

*Vorbă despre mâncarea cu mânĭ nespălate; tradi-
ţiunĭ fariseĭce.*

ATUNCEA [a] s'aŭ adunatŭ la d'insulŭ Fa-
riseiĭ şi uniia din cărturarĭ, carĭ veni-
seră de la Ierusalimŭ; Şi vĕḑêndŭ pre u-
niia din discipuliĭ luĭ mâncândŭ pâne cu
mânele spurcate, adecă nespălate, ĭ-aŭ mus-
tratŭ. Că Fariseiĭ şi toţĭ Iudeiĭ, de nu-şĭ
spală mânele de multe orĭ, nu mânâncă;
ţiindŭ tradiţiunea bĕtrânilorŭ. Şi dacă *vinŭ*
din têrgŭ, de nu se spală, nu mânâncă; şi
altele multe sûnt, carĭ aŭ primitŭ a *le* păzi,
precumŭ spălarea paharelorŭ, şi a ulcĭórelorŭ,
şi a căldărilorŭ şi a paturilorŭ. [b] Atuncĭ l'aŭ

v Est 5 3, 6. & 7. 2.	b Mat. 14. 13.	Luc. 9. 12.	Luc. 9. 13.	h 1 Sam. 9. 13.	Ioan 6. 16, 17	16. 14.		Capulŭ 6
x Mat 14 9.	c Mat. 9. 36. & 14. 14.	f Num 11. 13, 22.	Ioan 6. 9.	Mat. 26. 26.	k Veḑi Luc 24 28	n Mat 14. 34.		a Mat 15.
y Luc. 9. 10.	d Luc. 9. 11.	2 Reg 4 43.	Veḑi Mat. 15. 34.	i Mat. 14. 22.	l Cap. 8. 17, 18.	o Mat. 9. 20.		b Mat 15
z Mat 14. 15.	e Mat. 14. 15.	g Mat. 14. 17.	Cap. 8 5.	Ioan 6. 17.	m Cap. 3. 5 &	Cap. 5 27, 28		
a Cap. 3. 20.				j Mat. 14. 23.		Papl. 19. 12.		

întrebatŭ Fariseiĭ şi cărturariĭ: Pentru ce nu
âmblă discipuliĭ teĭ dupre tradiţiunea bĕtrâ-
nilorŭ, ci mânâncă pâne cu mânele nespălate?
6 Elŭ respunḑêndŭ, lĭ-a ḑisŭ: Bine a pro-
feţitŭ Isaia despre voĭ, făcarnicilorŭ, pre-
cumŭ scrisŭ este: [c] Poporulŭ acesta cu bu-
zele mĕ onóră, érŭ ânima lorŭ departe es-
7 te de la mine. Şi în zădarŭ mĕ adóră, în-
8 vĕţêndŭ învĕţăturĭ, *carĭ sûnt* ordinĭ omenescĭ.
Că lăsândŭ ordinulŭ luĭ Dumneḑeŭ, ţineţĭ
tradiţiunea ómenilorŭ: spălarea ulcĭórelorŭ
şi a paharelorŭ; şi alte asemenea cu acés-
tea multe faceţĭ.
9 Şi lĭ ḑicea: Bine lepĕdaţĭ ordinulŭ luĭ
Dumneḑeŭ, ca să ţineţĭ tradiţiunea vóstră!
10 Că Moisi a ḑisŭ: [d] Onóră pre părintele teŭ
şi pre muma ta; şi: [e] Celŭ ce va înjura pre
părintele *seŭ*, séŭ pre muma *sa*, cu mórte
11 să móră. Érŭ voĭ ḑiceţĭ: De va ḑice unŭ
omŭ părinteluĭ seŭ, séŭ mumeĭ *sale*: [f] Cor-
banŭ, adecă darŭ *este* ceea cu ce te-aĭ fi pu-
12 tutŭ ajuta de la mine: Apoĭ nu-lŭ maĭ lăsa-
ţĭ să maĭ facă ce-va pentru părintele seŭ
13 séŭ pentru muma sa; Desfiinţândŭ *astŭ-fe-*
liŭ cuvêntulŭ luĭ Dumneḑeŭ prin tradiţiunea
vóstră, care o aţĭ rônduitŭ: şi asemenea ca
acestea multe faceţĭ.
14 [g] Şi chĭămândŭ la *sine* pre tótă mulţimea,
lĭ-a ḑisŭ: Ascultaţi-mĕ toţĭ, şi înţelegeţĭ.
15 Nimicŭ nu este din cele ce *sûnt* afară de
omŭ, care, intrândŭ într'insulŭ, pote să-lŭ
spurce; ci cele ce esŭ dintr'insulŭ, acele
16 sûnt acele ce spurcă pre omŭ. [h] De are ci-
ne-va urechĭ de auḑitŭ, să auḑă.
17 [i] Şi dacă a intratŭ în casă, *trăgêndu-se* de
d'inaintea mulţimeĭ, l'aŭ întrebatŭ discipuliĭ
18 luĭ despre parabolă. Şi lĭ-a ḑisŭ: Sûnteţĭ
şi voĭ aşa de nepricepuţĭ? Aŭ nu înţelegeţĭ,
că totŭ ce intră în omŭ de din afară, nu
19 póte să-lŭ spurce? Pentru că nu intră în
ânima luĭ, ci în pântece, şi ese in urinarŭ,
20 curăţindŭ tóte bucatele. Şi ḑicea: Ceea
21 ce ese din omŭ, aceea spurcă pre omŭ: [j] Că
din lă-intru, din ânima ómenilorŭ, esŭ cu-
22 getărĭ rele, adulteriĭ, fornicaţiunĭ, uciderĭ:
Furturĭ, lăcomiĭ, vicleşugŭ, încelăciunĭ, des-
23 frênărĭ, pismă, blăstemŭ, trufiă, nebuniă.
Tóte aceste rele din intru esŭ, şi spurcă
pre omŭ.

*O femeĭ neĭudeĭcă cêştigă pentru fiica sa scăpare
de unŭ demonŭ.*

24 [k] Şi sculândŭ-se de acolo, s'a dusŭ în la-
turea Tiruluĭ şi a Sidonuluĭ; şi intrândŭ in
casă, voia ca nimenea să sciă *de d'insulŭ;*
dară nu a pututŭ fi ascunsŭ. Că o femeă, 25
a căreĭ fiică avea spiritŭ necuratŭ, au-
ḑindŭ de d'insulŭ, a venitŭ şi a căḑutŭ la
picĭórele luĭ; (Femea era Ellină, de naţiu- 26
ne Siro-finiciénă:) şi-lŭ ruga, ca să scóţă
demonulŭ din fiica eĭ. Érŭ Iisusŭ ĭ-a ḑisŭ: 27
Lasă să se sature maĭântêiŭ copiiĭ; că nu
este bine a lua pânea copiilorŭ, şi a o a-
runca cânilorŭ. Érŭ ea respunḑêndŭ, i-a 28
ḑisŭ: Adevĕratŭ, Dómne; totu-şĭ şi câniĭ
suptŭ mésă mânâncă din fărimăturele co-
piilorŭ. Şi i-a ḑisŭ: Pentru acestŭ cuvêntŭ 29
mergĭ; a eşitŭ demonulŭ din fiica ta. Şi 30
mergêndŭ la casa sa, a aflatŭ demonulŭ e-
şitŭ, şi pre fiica jăcêndŭ în patŭ.

Vindecarea unuĭ omŭ surdo-mutŭ.

[l] Şi éră-şĭ eşindŭ din laturea Tiruluĭ şi a 31
Sidonuluĭ, a venitŭ la marea Galileeĭ, în me-
ḑiloculŭ laturei Decapoleĭ. Şi [m] aŭ adusŭ la 32
d'insulŭ pre unŭ surdŭ, ce vorbĭa cu anevoiă;
şi l'aŭ rugatŭ să-şĭ punŭ mâna preste d'in-
sulŭ. Şi luându-lŭ din mulţime deosebĭ, a 33
pusŭ degetele sale în urechĭele luĭ, şi [n] scuî-
pândŭ, s'a atinsŭ de limba luĭ; Şi [o] căutândŭ 34
la ceriŭ, [p] a suspinatŭ, şi i-a ḑisŭ: Effata!
adecă: Deschide-te. [q] Şi indată i s'a des- 35
chisŭ auḑulŭ, şi i s'a deslegatŭ legătura
limbeĭ, şi vorbĭa bine.
[r] Şi [r] lĭ-a ordinatŭ să nu spună nimenuĭ; 36
ci cu câtŭ elŭ li ordina, eĭ maĭ multŭ spu-
neaŭ. Şi se uimĭaŭ preste mĕsură, ḑicêndŭ: 37
Tóte le-a făcutŭ bine: şi pre surḑĭ i-a fă-
cutŭ să auḑă, şi pre muţĭ să vorbéscă.

Iisusŭ éră-şĭ dă de mâncare uneĭ mulţimĭ marĭ.

IN acele ḑile, [a] fiindŭ mulţime mare fórte, 8
şi neavêndŭ ce mânca, a chĭămatŭ Iisusŭ
pre discipuliĭ seĭ, şi lĭ-a ḑisŭ: Milă-mĭ este 2
de mulţime, că *sûnt* treĭ ḑile de cândŭ as-
céptă lûngă mine, şi nu aŭ ce mânca; Şi 3
de-ĭ voiŭ demite flămândĭ la casele lorŭ,
vorŭ slăbi pe cale; că uniia dintr'inşiĭ aŭ
venitŭ de departe. Şi i-aŭ respunsŭ dis- 4
cipuliĭ luĭ: De unde va puté cine-va să sa-
ture cu pâne pre acestia aicea în pustiiŭ?
[b] Şi ĭ-a întrebatŭ: Câte pânĭ aveţĭ? Ḑis'aŭ eĭ: 5
Şepte. Şi a ordinatŭ mulţimeĭ să şeḑă pe 6
pământŭ; şi luândŭ cele şepte pânĭ, şi mul-
ţumindŭ, a frântŭ şi a datŭ discipulilorŭ, ca
să *le* punŭ inaintea *lorŭ*: şi *le*-aŭ pusŭ în-
aintea mulţimeĭ. Şi aveaŭ şi puţinĭ pesci- 7
şorĭ; şi [c] bine-cuvêntândŭ, a ḑisŭ să pună şi
pre aceĭa inaintea *lorŭ*. Şi aŭ mâncatŭ, şi 8
s'aŭ săturatŭ; şi aŭ luatŭ rĕmăşiţe de fă-

a Isa. 29. 13.	c Esod. 21. 17.	g Mat 15 10.	Mat. 15. 19.	n Cap. 8. 23.	p Ioan 11. 33, 38			Veḑi cap. 6
Mat. 15. 8.	Lev. 20. 9.	h Mat 11. 15.	k Mat 15 21.	Ioan 9 6.	q Isa 35. 5, 6	Capulŭ 8		38.
b Esod. 20. 12.	Prov. 20 20.	i Mat. 15. 15.	l Mat. 15. 29.	o Cap 6. 41.	Mat 11. 5.	a Mat 15 32.		c Mat. 14. 19.
Deut 5. 16.	f Mat. 15. 5. &	j Fac. 6. 5 &	m Mat. 9 32.	Ioan 11. 41.	r Cap. 5. 43.	b Mat. 15. 34.		Cap 6. 41.
Mat. 15. 4.	23. 18.	8. 21.	Luc. 11. 14.	& 17. 1.				

9 rimăturĭ şepte panĭere. Şi ceĭ ce mâncaseră eraŭ ca la patru miĭ; şi ĭ-a demisŭ.

Fariseĭ şi Sadukeĭ cerŭ unŭ semnŭ; desceptare asupra învĕţătureĭ lorŭ.

10 Şi [d] îndată întrându în corabiă cu discipulii
11 seĭ, a venitŭ în părţile Dalmanuteĭ. [e] Şi aŭ
eşitŭ Fariseiĭ, şi aŭ începutŭ a se întreba
cu d'însulŭ, cerându de la d'însulŭ semnŭ
12 din ceriŭ, ispitindu-lŭ. Şi suspinându în
spiritulŭ seŭ, [a] zise: Pentru ce generaţiunea acésta cere semnŭ? adevĕrŭ ziců voŭĭ;
Nu se va da generaţiuneĭ acesteĭa semnŭ.
13 Şi lăsându-ĭ, a întratŭ ĕră-şĭ în corabiă, şi
a trecutŭ de ceea parte.

14 [f] Şi *discipuliĭ* uĭtaseră să ĭee pâne, şi nu
aveaŭ cu d'înşiĭ în corabiă maĭ multŭ de
15 câtŭ o pâne. [g] Şi li sfătui, zicându: Vedeţĭ,
păziţi-vĕ de aluatulŭ Fariseilorŭ şi *de* alu-
16 atulŭ luĭ Erodŭ! Şi vorbiaŭ între sine, zi-
17 cându: [h] Pâne nicĭ că avemŭ. Ĕrŭ Iisusŭ
cunoscându, lĭ-a zisŭ: Pentru ce vorbiţĭ în-
tre sine-vĕ, că nu aveţĭ pâne? [i] încă nu în-
ţelegeţĭ, nicĭ pricepeţĭ? încă învĕrtoşată a-
18 veţĭ ânima vóstră? Ochĭ avându, nu vedeţĭ?
şi urechĭ avându, nu auziţĭ? şi nu vĭ adu-
19 ceţĭ aminte? [j] Când amŭ frântŭ cele cincĭ
pânĭ la cele cincĭ miĭ, câte panĭere pline de
fărimăturĭ aţĭ rĕdicatŭ? Dis'aŭ luĭ: Dŭoĕ.
20 spre-zece. Şi [k] când cele şepte la cele pa-
tru miĭ, câte panĭere pline de fărimăturĭ
21 aţĭ rĕdicatŭ? Dis'aŭ eĭ: Şepte. Şi lĭ-a zisŭ:
Cumŭ óre încă [l] nu înţelegeţĭ?

Vindecarea unuĭ omŭ orbŭ la Betsaida.

22 Şi a venitŭ la Betsaida; şi ĭ-aŭ adusŭ
unŭ orbŭ, şi l'aŭ rugatŭ să se atingă de
23 d'însulŭ. Şi apucându pre orbŭ de mână,
l'a scosŭ afară din satŭ; şi [m] scuipându pe
ochiĭ luĭ, şi puindu-şĭ mânele sale preste
24 d'însulŭ, l'a întrebatŭ de vede ce-va. Şi
căutându, zicea: Vĕdŭ ómenii ca arboriĭ âm-
25 blându. După acésta ĕră-şĭ şi-a pusŭ mâ-
nele pe ochiĭ luĭ, şi l'a făcutŭ de a vĕdutŭ;
şi s'a îndreptatŭ, şi a vĕdutŭ lămuritŭ pre
26 toţĭ. Şi l'a trămesŭ la casa sa, zicându:
Nicĭ în satŭ să întrĭ. [n] nicĭ să spuĭ cuĭ-va în
satŭ.

Mărturisirea luĭ Petru; Iisusŭ preţice suferinţele sale, mórtea şi inviarea sa.

27 [o] Şi a eşitŭ Iisusŭ şi discipuliĭ seĭ în sa-
tele de lângă Cesarea luĭ Filipŭ; şi pe cale
a întrebatŭ pre discipuliĭ seĭ, zicându-li:
Cine ziců ómeniĭ, că sûnt eŭ? Ĕrŭ eĭ aŭ 28
respunsŭ: [p] Ioanŭ Botezătorulŭ; alţiĭ, Ilie;
ĕrŭ alţiĭ: Unulŭ din profeţĭ. Zis'a elŭ lorŭ: 29
Dară voĭ, cine ziceţĭ că sûnt eŭ? Şi re-
spunzându Petru, ĭ-a zisŭ: [q] Tu escĭ Christo-
sulŭ. [r] Şi lĭ-a ordinatŭ, ca să nu spulă ni- 30
menuĭ despre d'însulŭ.

Şi [s] a începutŭ a-ĭ învĕţa, că Fiĭulŭ omu- 31
luĭ trebue multe să sufere, şi să se lepede
de bĕtrânĭ şi *de* archiereĭ şi *de* cărturarĭ, şi
să se omóre, şi după treĭ zile a învia. Şi 32
de faţă vorbia acestŭ cuvântŭ; şi apucân-
du-lŭ Petru, începu a-lŭ certa. Ĕrŭ elŭ în- 33
torcându-se, şi căutându spre discipuliĭ seĭ,
a certatŭ pre Petru, zicându: Lipsesce, Sa-
tano! că nu cugeţĭ cele ce sûnt ale luĭ Dum-
neţeŭ, ci cele ce sûnt ale ómenilorŭ.

Şi chiămându la *sine* mulţimea împreu- 34
nă cu discipuliĭ seĭ, lĭ-a zisŭ: [t] Orĭ-cine vo-
iesce să vină după mine, să se lepede de
sine, şi să-şĭ ĭee crucea sa, şi să-mĭ urmeze.
Că [u] celu ce va voi să-şĭ mĕntuiă viĕţa sa, 35
o va perde: ĕrŭ celŭ ce va perde viĕţa sa
pentru mine şi pentru evangeliă, acela o va
mântui. Că ce va folosi omuluĭ, de arŭ 36
cêştiga lumea tótă, şi-şĭ arŭ perde sufletulŭ
seŭ? Séŭ ce va da omulŭ schimbŭ pentru 37
sufletulŭ seŭ? [v] Decĭ celŭ ce [x] se va ruşina de 38
mine şi de cuvintele mele într'acestŭ némŭ
desfrênatŭ şi pĕcătosŭ, de acela şi Fiĭulŭ
omuluĭ se va ruşina, când va veni întru
mărirea Părinteluĭ seŭ cu sânţiĭ ângerĭ.

Şi elŭ li zicea: [a] Adevĕrŭ ziců voŭĭ, că 9
sûnt uniĭa din ceĭ ce staŭ aicea, cărĭ nu
vorŭ gusta mórte, până când nu vorŭ vedé [b] im-
pĕrăţia luĭ Dumneţeŭ venindŭ întru putere.

Schimbarea la faţă a luĭ Iisusŭ.

[c] Şi după şese zile a luatŭ Iisusŭ pre Pe-
tru şi pre Iacobŭ şi pre Ioanŭ, şi ĭ-a suiţŭ
în munte înaltŭ deosebĭ singurŭ, şi s'a schim-
batŭ la faţă înaintea lorŭ: Şi vestmintele
luĭ se făcură strălucitóre, [d] albe fórte ca ze-
pada, în ce chipu nălbitorulŭ pe pământŭ
nu póte să nălbéscă. Şi lĭ-s'a arĕtatŭ Ilie
împreună cu Moisi, şi vorbiaŭ cu Iisusŭ.
Şi respunzându Petru, a zisŭ luĭ Iisusŭ:
Învĕţătorule, bine este noŭĭ a fi aicea! să
facemŭ treĭ colibĭ: ţie una, luĭ Moisi una,
şi luĭ Ilie una. Căcĭ nu scia ce să vor-
béscă; că eraŭ înfricoşaţĭ. Şi s'a făcutŭ
nŭorŭ, umbrindu-ĭ; şi a venitŭ vóce din
nŭorŭ, zicându: Acesta este fiĭulŭ meŭ celŭ
iubitŭ; pre acesta ascultaţĭ. Şi pe dată

d Mat. 15. 39.
e Mat. 12. 38. & 16. 1.
Ioan 6. 30.

h Mat. 16. 7.
i Cap. 6. 52.
j Mat. 14. 20.
Cap. 6. 43.
Luc. 9. 17.

Vers. 8.
l Cap. 6. 52.
Vers. 17.
m Cap. 7. 33.
n Mat. 8. 4.
Cap. 5. 43.

Luc. 9. 18.
p Mat. 14. 2.
q Mat. 16. 16. & 6. 69. & 11. 27.
r Mat. 16. 20.
s Mat. 16. 21. &

Luc. 9. 22.
t Mat. 10. 38. & 16. 24.
Luc. 9. 23. & 14. 27.
u Ioan 12. 25.
v Mat. 10. 33.

Luc. 9. 26. & 12. 9.
x Vedĭ Rom. 1. 16.
2 Tim. 1. 8. & 2. 12.

Capulŭ 9.
a Mat. 16. 28.
Luc. 9. 27.
b Mat. 24. 30. & 26. 31.

Luc. 22.
c Mat. 17.
Luc. 9.
d Dan. 7.
Mat. 28.

căutându eĭ împrejurŭ, nu maĭ vĕdură pre
nimenea, de câtŭ pre Iisusŭ singurŭ cu d'înşiĭ.

9 [e] Ĕrŭ pogorindu-se eĭ din munte, lĭ-a or-
dinatŭ, să nu spulă nimenuĭ cele ce aŭ vĕ-
dutŭ, până când Fiĭulŭ omuluĭ va învia
10 din morţĭ. Şi aŭ ţinutŭ cuvântulŭ între sine,
întrebându unulŭ pre altulŭ, ce este a-
11 ceea — a învia din morţĭ. Şi l'aŭ întrebatŭ,
zicându: Pentru ce ziců cărturarii, [f] că Ilie
12 trebue să vină maĭ 'nainte? Ĕrŭ elŭ re-
spunzându, lĭ-a zisŭ: Ilie, venindŭ maĭ 'n-
ainte, va restatornici tóte; şi [g] cumŭ este
scrisŭ de Fiĭulŭ omuluĭ, ca să sufere multe
13 şi [h] să se defaĭme. Ci ziců voŭĭ, că [i] Ilie a
şi venitŭ, şi ĭ-aŭ făcutŭ câte aŭ voitŭ, cumŭ
este scrisŭ despre elŭ.

Vindecarea unuĭ demonisatŭ.

14 [j] Şi venindŭ la discipuliĭ *seĭ*, a vĕdutŭ mul-
ţime mare împrejurulŭ lorŭ, şi cărturariĭ
15 întrebându-se cu d'înşiĭ. Şi îndată totŭ po-
porulŭ vĕzându-lŭ, s'a uĭmitŭ, şi alergându
16 l'a salutatŭ. Şi elŭ a întrebatŭ pre căr-
17 turarĭ: Ce vĕ întrebaţĭ cu d'înşiĭ? Şi [k] re-
spunzându unulŭ din mulţime, a zisŭ: În-
vĕţătorule, amŭ adusŭ la tine pre fiiulŭ meŭ,
18 care are spiritŭ mutŭ; Şi orĭ-unde 'lŭ a-
pucă, 'lŭ sdrobesce; şi spuméză, şi scrîş-
nesce cu dinţiĭ seĭ, şi se usucă; şi amŭ ru-
gatŭ pre discipuliĭ teĭ ca să-lŭ scóţă, dară
19 nu aŭ pututŭ. *Ĕrŭ* elŭ respunzându, lĭ-a
zisŭ: Generaţiune necredinciósă! până când
voiŭ fi cu voĭ? până când voiŭ suferi pre
20 voĭ? aduceţi-lŭ la mine. Şi l'aŭ adusŭ la
d'insulŭ; şi [l] vĕzându-lŭ, îndată l'a sdrunci-
natŭ demonulŭ, şi căzându la pământŭ, se
tăvălia spumându.

21 Şi a întrebatŭ pre părintele luĭ: Câtŭ
timpŭ este de când i s'a făcutŭ acésta?
22 Dis'a elŭ: Din copilăriă; Şi de multe orĭ
l'a aruncatŭ în focŭ şi în apă, ca să-lŭ pĕr-
dă: ci dacă poţĭ ce-va, miluesce-ne, şi a-
23 jută-ne. Iisusŭ ĭ-a zisŭ: [m] Dacă poţĭ crede,
24 tóte *sûnt* cu putinţă celuĭ ce crede. Şi în-
dată părintele copiluluĭ strigându cu lăcrimĭ,
a zisŭ: Credŭ, Dómne, ajută necredinţeĭ
25 mele. Ĕrŭ vĕzându Iisusŭ, că năvălesce
poporulŭ, a ordinatŭ spirituluĭ celuĭ necu-
ratŭ, zicându-ĭ: Spiritŭ mutŭ şi surdŭ, eŭ
'ţĭ ziců: eşĭ dintr'insulŭ, şi de acumŭ să
26 nu maĭ întrĭ în elŭ. Şi strigându, şi multŭ
sdruncinându-lŭ, a eşitŭ; şi elŭ s'a făcutŭ
ca unŭ mortŭ; în câtŭ mulţĭ ziceaŭ, *că* a
27 muritŭ. Ĕrŭ Iisusŭ, apucându-lŭ de mână,
l'a rĕdicatŭ; şi s'a sculatŭ.

[n] Şi întrându elŭ în casă, l'aŭ întrebatŭ 28
discipuliĭ seĭ deosebĭ: Pentru ce noĭ nu amŭ
pututŭ să-lŭ scótemŭ? Elŭ lĭ-a zisŭ: A- 29
cestŭ soiŭ *de demonĭ* cu nimicŭ nu póte eşĭ,
de câtŭ prin rugăciune şi prin postŭ.

Încă o călătoriă prin Galilea; Iisusŭ ĕră-şĭ preţice mórtea şi inviarea sa.

Şi de acolo eşindŭ, mergeaŭ prin Gali- 30
lea, şi elŭ nu voĭa să *lŭ* sciă cine-va. [o] Căcĭ 31
învĕţa pre discipuliĭ seĭ, şi li ziceа: Fiiulŭ
omuluĭ se va da în mânele ómenilorŭ, şi-lŭ
vorŭ omorĭ; şi după ce-lŭ vorŭ omorĭ, va
învia a treĭa zi. Ĕrŭ eĭ nu înţelegeaŭ cu- 32
vântulŭ acela, şi se temeaŭ să-lŭ întrebe.

Umilinţă şi iubirea frăţĕscă învĕţată.

[p] Şi a venitŭ la Capernaumŭ; şi fiindŭ în 33
casă, ĭ-a întrebatŭ: De ce aţĭ convorbitŭ în-
tre sine-vĕ pe cale? Ĕrŭ eĭ aŭ tăcutŭ; că 34
se pricise pe cale, unulŭ cu altulŭ, *că* cine
arŭ fi maĭ mare *intre eĭ*. Şi şeţĕndŭ, a 35
chiămatŭ pre ceĭ dŭoĭ-spre-zece, şi lĭ-a
zisŭ: [q] Celŭ ce va să fie ântêiŭ, *acesta* să fie
maĭ pe urmă de toţĭ, şi servŭ tuturoru. Şi 36
[r] luându unŭ copilŭ, l'a pusŭ în meţiloculŭ
lorŭ; apoĭ luându-lŭ în braţele luĭ, lĭ-a zisŭ:
Celŭ ce va primi pre unulŭ dintr'acestĭ co- 37
piĭ în numele meŭ, pre mine primesce; şi
[s] celŭ ce mĕ primesce pre mine, nu pre mine
primesce, ci pre celŭ ce m'a trămesŭ.

[t] Atuncĭ Ioanŭ luându cuvântulŭ, ĭ-a zisŭ: 38
Învĕţătorule, amŭ vĕdutŭ pre unulŭ ecoţendŭ demonĭ în numele teŭ, şi elŭ nu ni
urméză; şi l'amŭ opritŭ; căcĭ nu ni urmé-
ză. Ĕrŭ Iisusŭ a zisŭ: Nu-lŭ opriţĭ; [u] că 39
nimenea nu este, care făcendŭ minunĭ în
numele meŭ, să pótă lesne a mĕ vorbi de
rĕŭ. Că [v] celŭ ce nu este contra nóstră este 40
pentru noĭ. [x] Şi orĭ-cine vĭ va da de bĕutŭ 41
unŭ paharŭ de apă în numele meŭ, pentru
că sûnteţĭ aĭ luĭ Christosŭ, adevĕrŭ ziců
voŭĭ, nu-şĭ va perde plata sa.

[y] Şi orĭ-cine va scandalisa pre unulŭ din- 42
tr'*acestĭ* micĭ, cari credŭ în mine, maĭ bine
arŭ fi luĭ, dacă i s'arŭ lega o pétră de móră
de grumazulŭ seŭ, şi s'arŭ arunca în mare.
[z] Şi de-ţĭ va fi de pedică mâna ta, taĭă-o; 43
maĭ bine 'ţĭ este cĭungŭ să întrĭ în vĭéţă, de
câtŭ dŭoĕ mânĭ avendŭ să întrĭ în gheenna,
în focŭlŭ nestinsŭ; [a] Unde vĭermele lorŭ nu 44
móre, şi focŭlŭ nu se stinge. Şi de-ţĭ va 45
fi de pedică picĭorulŭ teŭ, taĭă-lŭ; maĭ bine
'ţĭ este schĭopŭ să întrĭ în vĭéţă, de câtŭ
dŭoĕ picióre avendŭ să fiĭ aruncatŭ în

e Mat. 17. 9.
f Mal. 4. 5.
Mat. 17. 10.
g Ps. 22. 6.
Isa. 53. 2, etc.
Dan. 9. 26.

h Luc. 23. 11.
Filip. 2. 7.
i Mat. 11. 14. & 17. 12.
Luc. 1. 17.
j Mat. 17. 14.

Luc. 9. 37.
k Mat. 17. 14
Luc. 9. 38.
l Cap. 1. 26.
Luc. 9. 42.
m Mat. 17. 20.

Cap. 11. 23.
Luc. 17. 6.
Ioan 11. 40.
n Mat. 17. 19.
o Mat. 17. 22.
Luc. 9. 44.

p Mat. 18. 1.
Luc. 9. 46. & 22. 24.
q Mat. 20. 26, 27.
Cap. 10. 43.

r Mat. 18. 2.
Cap. 10. 16.
s Mat. 10. 40.
Luc. 9. 48.
t Num. 11. 28.
Luc. 9. 49.

u 1 Cor. 12. 3.
v Vedĭ Mat. 12. 30.
x Mat. 10. 42.
y Mat. 18. 6.

Luc. 17. 1.
z Deut. 13. 6.
Mat. 5. 29. & 18. 8.
a Isa. 66. 24.

46 gheenna, în focŭlŭ nestinsŭ; Unde vĭermele
47 lorŭ nu móre, şi focŭlŭ nu se stinge. Şi
de-ţĭ va fi de pedică ochiŭlŭ teŭ, scóte-lŭ;
maĭ bine 'ţĭ este cu unŭ ochiŭ să intrĭ în
împĕrăţia luĭ Dumnedeŭ, de câtŭ dŭoĭ ochĭ
avêndŭ, să fiĭ aruncatŭ în focŭlŭ gheen-
48 neĭ; Unde vĭermele lorŭ nu móre, şi focŭlŭ
49 nu se stinge. Că fie-care cu focŭ se va
săra; [b] şi totŭ sacrificiŭlŭ cu sare se va
săra.
50 [c] Bună *este* sarea; dară făcêndu-se sarea
nesărată, cu ce o veţĭ drege? [d] Aveţĭ sare în
voĭ, şi [e] fiţĭ în pace unŭlŭ cu altulŭ.

Iisusŭ se duce d'incolo de Iordanŭ, şi este urmatŭ de mulţĭ; elŭ respunde la Fariseĭ despre despărţeniă.

10 Şi [a] sculându-se de acolo, a venitŭ în ho-
tarele Iudeeĭ, d'incolo de Iordanŭ; şi
ĕră-şi s'aŭ adunatŭ glótele la d'insulŭ, şi
precumŭ avea datină, ĕră-şi 'l învĕţa.
2 [b] Şi apropiându-se Fariseiĭ, l'aŭ întrebatŭ:
Óre este ĭertatŭ bărbatuluĭ să-şi lasc femea?
3 ispitindu-lŭ. Elŭ respunḑêndŭ, lĭ-a ḑisŭ:
4 Ce-v'a ordinatŭ Moisĭ? Dis'aŭ eĭ: [c] Moisĭ a
lăsatŭ să-ĭ scriă carte de despărţeniă, şi să
5 o lasc. Şi respunḑêndŭ Iisusŭ, lĭ-a ḑisŭ:
Dupre împetrirea ănimeĭ vóstre v'a scrisŭ
6 acestŭ ordinŭ: Ĕrŭ de la începutulŭ face-
rel [d] i-a făcutŭ Dumnedeŭ bărbatŭ şi femeă.
7 [e] Pentru acésta va lăsa omulŭ pre părintele
seŭ şi pre muma *sa*, şi se va lipi de fe-
8 mea sa; Şi amindŭoĭ vorŭ fi unŭ corpŭ;
dreptŭ aceea nu maĭ sûnt dŭoĭ, ci unŭ corpŭ.
9 Deci ce a împreunatŭ Dumnedeŭ, să nu
despartă omulŭ.
10 Şi în casă ĕră-şi l'aŭ întrebatŭ disci-
11 pulii seĭ de acésta. Şi lĭ-a ḑisŭ: [f] Orĭ-cine
'şi va lăsa femea sa, şi va lua alta, sevâr-
12 şesce adulteriŭ asupra eĭ. Şi femea, de-şi
va lasa bărbatulŭ, şi se va mărita după al-
tulŭ, sevârşesce adulteriŭ.

Iisusŭ primesce şi bine-cuvêntĕză pre copiĭ.

13 [g] Şi aduceaŭ pruncĭ la d'insulŭ, ca să se
atingă de eĭ; ĕrŭ discipuliĭ *seĭ* mustraŭ pre
14 ceĭ ce-ĭ aduceaŭ. Ĕrŭ Iisusŭ vĕḑêndŭ *a-*
césta, s'a mânĭatŭ, şi lĭ-a ḑisŭ: Lăsaţĭ prun-
ciĭ să vină la mine, şi nu-ĭ opriţĭ; că [h] a u-
15 nora ca acestora este împĕrăţia luĭ Dum-
nedeŭ. Adevĕrŭ ḑicŭ voŭĭ: [i] Orĭ-cine nu va
primi împĕrăţia luĭ Dumnedeŭ ca unŭ pruncŭ,
16 nu va întra într'insa. Şi luându-ĭ în braçe,
şi-a pusŭ mânele preste eĭ, şi i-a bine-cu-
vêntatŭ.

Intrebarea unuĭ omŭ avutŭ; respunsulŭ luĭ Iisusŭ, şi vorba ce urmă.

17 [j] Şi eşindŭ elŭ în cale, alergândŭ óre-ci-
ne şi ingenunchiândŭ înaintea luĭ, [k] lŭ in-
treba: Invĕţătorule bunŭ, ce să facŭ, ca să
18 moscenescŭ viĕţa eternă? Ḑisu-i-a Iisusŭ:
Pentru ce-mĭ ḑicĭ bunŭ? nimenea nu *este*
19 bunŭ, de câtŭ numaĭ unulŭ, Dumnedeŭ. Tu
sciĭ ordinele: [l] Să nu sevârşescĭ adulteriŭ;
să nu ucidĭ; să nu furĭ; să nu mărturisescĭ
mărturiă mincĭunósă; să nu răpescĭ; onóră
20 pre părintele teŭ şi pre muma *ta*. Elŭ
respunḑêndŭ, i-a ḑisŭ: Invĕţătorule, tóte a-
cestea le-amŭ păzitŭ din tênereţele mele.
21 Atuncĭ Iisusŭ, căutândŭ spre elŭ, l'a iubitŭ,
şi i-a ḑisŭ: Încă una 'ţĭ lipsesce; mergĭ,
vinde-ţĭ câte uĭ, şi *le* dă saracilorŭ, şi veĭ
avé [m] tesaurŭ în cerŭ; şi vino, ié crucea, şi
urméză-mĭ. Ĕrŭ elŭ supărându-se de acestŭ
22 cuvêntŭ, s'a dusŭ întristatŭ; că avea avuţiĭ
multe.
23 [n] Şi căutându Iisusŭ împrejurŭ, a ḑisŭ
discipuliloru seĭ: Câtŭ de anevoiă vorŭ în-
24 tra în împĕrăţia luĭ Dumnedeŭ ceĭ ce aŭ
avuţiĭ! Şi discipuliĭ s'aŭ miratŭ de cuvin-
tele luĭ. Ĕrŭ Iisusŭ ĕră-şi respunḑêndŭ, lĭ-a
ḑisŭ: Fiilorŭ! câtŭ de anevoiă este să între
25 în împĕrăţia luĭ Dumnedeŭ ceĭ [o] ce se în-
credŭ în avuţiĭ! Maĭ lesne este ca funia să
trécă prin urechia aculuĭ, de câtŭ avutulŭ să
26 între în împĕrăţia luĭ Dumnedeŭ. Ĕrŭ eĭ
maĭ multŭ s'aŭ miratŭ, ḑicêndŭ unulŭ cătră
27 altulŭ: Şi cine póte să se mêntuiă? Ĕrŭ
căutândŭ Iisusŭ la d'insiĭ, lĭ-a ḑisŭ: La ó-
menĭ *este* cu neputinţă, ĕrŭ nu la Dumnedeŭ;
28 că [p] la Dumnedeŭ sûnt tóte cu putinţă.
29 [q] Atuncĭ Petru a începutŭ a-l ḑice: Ecce
noĭ amŭ lăsatŭ tóte, şi amŭ urmatŭ ţie. Şi
30 respunḑêndŭ Iisusŭ, i-a ḑisŭ: Adevĕrŭ ḑicŭ
voŭĭ, nimenea nu este care şi-a lăsatŭ casă,
séŭ fraţĭ, séŭ surorĭ, séŭ părinte, séŭ mumă,
séŭ femeă, séŭ copiĭ, séŭ ţĕrâne, pentru
31 mine şi pentru evangeliă, [r] Care nu va pri-
mi însutite acumŭ în acestŭ timpŭ: case, şi
fraţĭ, şi surorĭ, şi mume, şi copiĭ, şi ţĕrâne,
cu persecŭţiunĭ; şi în lumea cea viitóre,
32 viĕţa eternă. [s] Dară mulţĭ d'intre ceĭ ântêiŭ
vorŭ fi pe urmă, şi d'intre ceĭ de pe urmă
ântêiŭ.

Iisusŭ preḑice de a treĭa órĕ suferinţele sale cele de aprópe, mórtea şi inviarea luĭ.

[t] Şi eraŭ pe cale, suindu-se la Ierusalimŭ,
şi mergea Iisusŭ înaintea lorŭ; ĕrŭ eĭ se

b Lev. 2. 13. Ezec. 43. 24.
c Mat. 5. 13 Luc. 14. 34.
d Efes. 4. 29. Col. 4. 6.
e Rom. 12. 18. & 14. 19.
2 Cor. 13. 11. Ebr. 12. 14.
Capulŭ 10.
a Mat. 19. 1. Ioan 10. 40. & 11. 7.
b Mat. 13. 3.
c Deut. 24. 1. Mat. 5. 31. & 19. 7.
d Fac. 1. 27. & 5. 2.
e Fac. 2. 24. 1 Cor. 6. 16.
Efes. 5. 31.
f Mat. 5. 32. & 19. 9. Luc. 16. 18. Rom. 7. 3. 1 Cor. 7. 10, 11.
g Mat. 19. 13.
Luc. 18. 15.
h 1 Cor. 14. 20 1 Pet. 2. 2.
i Mat. 18. 3.
j Mat. 19. 16. Luc. 18. 18.
k Esod. 20. Rom. 13. 9.
l Mat. 6. 19. 20. & 19. 21. Luc. 12. 33. & 16. 9.
m Mat. 19. 23. Luc. 18. 24.
n Iov. 31. 24. Ps. 52. 7. &
62. 10. 1 Tim. 6. 17.
o Ier. 32. 17. Mat. 19. 26. Luc. 1. 37.
p Mat. 19. 27. Luc. 18. 28.
q 2 Cron. 9. 25.
9. Luc. 18.
r Mat. 19.
20. 16. Luc. 13.
s Mat. 20
Luc. 13.

spăimêntaŭ, şi urmându-ĭ, lĭ era frică. [a] Şi
luându ĕră-şi pre ceĭ dŭoĭ-spre-ḑece, a în-
ceputŭ a li vorbi despre cele ce eraŭ să i
33 se întêmple; *Ḑicêndŭ:* Ecce, ne suimŭ la
Ierusalimŭ, şi Fiĭulŭ omuluĭ se va da ar-
chiereilorŭ şi cărturarilorŭ, şi-lŭ vorŭ con-
demna la mórte, şi-lŭ vorŭ da păgânilorŭ;
34 Şi-lŭ vorŭ batjocori, şi-lŭ vorŭ biciui, şi-lŭ
vorŭ scuipa, şi-lŭ vorŭ omorî; şi a treia ḑi
va învia.

Cererea luĭ Iacobŭ şi a luĭ Ioanŭ; şi respunsulŭ domnuluĭ nostru.

35 [b] Atuncea veniră la elŭ Iacobŭ şi Ioanŭ, fiiĭ
luĭ Zebedeiŭ, ḑicêndŭ; Invĕţătorule, voimŭ
36 ca să ni facĭ ce vomŭ cere. Ĕrŭ elŭ lĭ-a
37 ḑisŭ: Ce voiţĭ ca să vĭ facŭ? Ḑisu-i-aŭ eĭ:
Da ni, ca să şedemŭ, unulŭ d'a drépta ta,
38 şi altulŭ d'a stânga ta, în mărirea ta. Ḑis'a
lorŭ Iisusŭ: Nu sciţĭ ce cereţĭ; puteţĭ să
beţĭ paharulŭ care eŭ beŭ? şi să vĕ botezaţĭ
39 cu botezulŭ, cu care eŭ mĕ botezŭ? Ḑisu-
i-aŭ eĭ: Putemŭ. Ḑis'a lorŭ Iisusŭ: Pa-
harulŭ, pre care eŭ beŭ, cu adevĕratŭ 'lŭ
veţĭ bé; şi cu botezulŭ, cu care eŭ mĕ bo-
40 tezŭ, vĕ veţĭ boteza; Dară a şedé d'a drépta
şi d'a stânga mea nu potŭ să daŭ; ci *se*
va da celorŭ pentru cari s'a gătitŭ.
41 [c] Şi auḑindŭ *acésta* ceĭ ḑece, aŭ începutŭ
42 a se mânia pre Iacobŭ şi pre Ioanŭ. Ĕrŭ
Iisusŭ chiămându-ĭ *la sine*, lĭ-a ḑisŭ: [d] Sciţĭ,
43 că ceĭ ce guvernézĕ asupra popórelorŭ, le
domnescŭ, şi ceĭ maĭ marĭ aĭ lorŭ le stĕ-
44 pânescŭ. [e] Ĕrŭ intre voĭ să nu fie aşa; ci
celŭ ce voĭesce să fie mare intre voĭ, să fie
45 voŭĭ servŭ, Şi celŭ care din voĭ voĭesce să
fie ântêiŭ, să fie tuturorŭ servŭ. Că şi [f] Fi-
lulŭ omuluĭ nu a venitŭ să fie servitŭ, ci să
servéscă, şi [g] să-şĭ dee viĕţa sa rescumpĕrare
pentru mulţĭ.

Vindecarea orbuluĭ Bartimeiŭ lângă Ierichonŭ.

46 [h] Şi aŭ venitŭ la Ierichonŭ: şi eşindŭ elŭ
din Ierichonŭ cu discipuliĭ seĭ şi cu po-
porŭ multŭ, orbulŭ Bartimeiŭ, fiiulu luĭ Ti-
47 meiŭ, şedea lângă cale cerşindŭ: Şi auḑindŭ,
că este Iisusŭ Nazarinénulŭ, a începutŭ a
striga, şi a ḑice: Iisuse, fiiulŭ luĭ Davidŭ,
48 miluesce-mĕ! Şi-lŭ certaŭ mulţĭ, ca să tacă;
ĕrŭ elŭ maĭ vîrtosŭ striga: Fiiulŭ luĭ Da-
49 vidŭ, miluesce-mĕ! Şi stându Iisusŭ, a ḑisŭ
să-lŭ chiame. Şi aŭ chiămatŭ pre orbŭ,
ḑicêndu-ĭ: Îndrăznesce! scólă, elŭ te chiamă.
50 Ĕrŭ elŭ, lepĕdându-şĭ vestmêntulŭ seŭ, s'a
sculatŭ, şi a venitŭ la Iisusŭ. Şi luându
cuvêntulŭ Iisusŭ, i-a ḑisŭ: Ce voĭescĭ să-ţĭ
facŭ? Orbulŭ i-a ḑisŭ: Invĕţătorule! ca să
vĕdŭ. Ĕrŭ Iisusŭ i-a ḑisŭ: Mergĭ, [i] credinţa 52
ta te-a mêntuitŭ; şi îndată a vĕḑutŭ, şi a
urmatŭ luĭ Iisusŭ în cale.

Intrarea publică a luĭ Iisusŭ în Ierusalimŭ. Smochinulŭ blăstematŭ. Vendetorĭ alungaţĭ din templu.

11 Şi [a] apropiându-se de Ierusalimŭ, în Bet-
fage şi Betania, cătră Muntele Olivilorŭ,
a trămesŭ dŭoĭ din discipuliĭ seĭ; Şi lĭ-a 2
ḑisŭ: Mergeţĭ în satulŭ *care este* înaintea
vóstră; şi îndată întrându într'insulŭ, veţĭ
afla unŭ mânzŭ legatŭ, pe care nicĭ unŭ
omŭ nu a şedutŭ; deslegându-lŭ, aduceţi-*lŭ*.
Şi de vĭ va ḑice cine-va; Pentru ce faceţĭ 3
acésta? ḑiceţĭ, că Domnuluĭ trebuesce; şi
îndată 'lŭ va trămete aicea.
Şi aŭ mersŭ, şi aŭ aflatŭ mânzulŭ le- 4
gatŭ lângă uşă, afară la respântiă; şi l'aŭ
deslegatŭ. Ĕrŭ uniĭa din ceĭ ce sta acolo, 5
lĭ-aŭ ḑisŭ: Ce faceţĭ, de deslegaţĭ mânzulŭ?
Şi lĭ-aŭ ḑisŭ, precumŭ a ordinatŭ lorŭ Ii- 6
susŭ; şi i-aŭ lăsatŭ. Şi aŭ adusŭ mânzulŭ 7
la Iisusŭ, şi aŭ pusŭ vestmintele lorŭ pe elŭ;
şi a şedutŭ pe d'insulŭ.
[b] Şi mulţĭ aşterneaŭ vestmintele lorŭ pe 8
cale; ĕrŭ alţiĭ tăĭaŭ stêlparĭ din arborĭ, şi
le aşterneaŭ pe cale. Şi ceĭ ce mergeaŭ 9
înainte, şi ceĭ ce urmaŭ, strigaŭ, ḑicêndŭ:
[c] Ósanna! bine-cuvêntatŭ *fie* celŭ ce vine în
numele Domnuluĭ: Bine-cuvêntatŭ *fie* împĕ- 10
răţia părintelui nostru Davidŭ, carea vine
în numele Domnuluĭ; [d] osanna întru înălţimĭ.
[e] Şi a intratŭ Iisusŭ în Ierusalimŭ şi în 11
templu; şi după ce a vĕḑutŭ tóte, fiindŭ
óra înaintată, a eşitŭ la Betania cu ceĭ
dŭoĭ-spre-ḑece.
[f] Şi a dŭoa ḑi eşindŭ elŭ din Betania, a 12
flămânditŭ; [g] Şi vĕḑêndŭ unŭ smochinŭ de 13
departe avêndŭ frunḑe, a venitŭ, că dóră
va afla ce-va într'insulŭ; dară venindŭ la
elŭ, nu a aflatŭ nimicŭ de câtŭ numaĭ frun-
ḑe; că *încă* nu era timpulŭ smochinelorŭ.
Şi Iisusu luându cuvêntulŭ, i-a ḑisŭ: De a- 14
cumŭ înainte nimenea să nu maĭ mânânce
fruptŭ din tine în eternŭ. Şi auḑiaŭ dis-
cipuliĭ seĭ.
[h] Şi aŭ venitŭ la Ierusalimŭ; şi întrându 15
Iisusŭ în templu, a începutŭ a scóte pre
ceĭ ce vindeaŭ şi cumpĕraŭ în templu, şi a
resturnatŭ mesele schimbătorilorŭ de banĭ,
şi scaunele celorŭ ce vindeaŭ porumbĭ; Şi 16
nu lăsa să pórte cine-va vasŭ prin templu;
Şi-ĭ învĕţa, ḑicêndŭ: Aŭ nu este scrisŭ: 17

Cap. 8. 31. & 9. 31. Luc. 9. 22. & 18. 31. Mat. 20. 20.
v Mat. 20. 24.
x Luc. 22. 25.
y Mat. 20. 26, 28. Cap. 9. 35.
Luc. 9. 48.
z Ioan 13. 14. Filip. 2. 7.
a Mat. 20. 28. 1 Tim. 2. 6.
Tit. 2. 14.
b Mat. 20. 29. Luc. 18. 35.
c Mat. 9. 22.
Cap. 5. 34.
Capulŭ 11.
a Mat. 21. 1.
Luc. 19. 29. Ioan 12. 14.
b Mat. 21. 8.
c Ps. 118. 26.
d Ps. 148. 1.
e Mat. 21. 12.
f Mat. 21. 18.
g Mat. 21. 19.
h Mat. 21. 12. Luc. 19. 45. Ioan 2. 14.

17 'Casa mea se va chĭăma casă de rugăcĭune
pentru tóte popórele? dară ʲ voĭ aţĭ făcut'o
pesceră de tâlharĭ.
18 Şi ᵏ aŭ audĭtŭ cărturariĭ şi archiereiĭ, şi
căutaŭ cumŭ să-lŭ pérḑă; căcĭ se temeaŭ
de d'însulŭ, pentru că ˡ totŭ poporulŭ se mi-
ra de învĕţătura luĭ.
19 Şi făcêndu-se sóră, a eşitŭ afară din
cetate.
20 ᵐ Şi a dŭoa ḑi trecêndŭ, a vĕḑutŭ smo-
21 chinulŭ uscatŭ din rădĕcină. Şi aducêndu-
şĭ aminte Petru, ĭ-a ḑisŭ: Învĕţătorule, veḑĭ,
smochinulŭ, pre care l'aĭ blăstematŭ, s'a us-
22 catŭ. Şi respunḑêndŭ Iisusŭ, lĭ-a ḑisŭ: A-
23 vețĭ credinţă în Dumneḑeŭ. Că, ⁿ adevĕrŭ
ḑicŭ voŭĭ: Orĭ-cine va ḑice munteluĭ aces-
tuĭa: Rĕdică-te, şi te aruncă în mare; şi
nu se va îndŭoĭ în ânima sa, ci va crede,
că cele ce va ḑice vorŭ fi: 'ĭ va fi orĭ-ce
24 va ḑice. Dreptŭ aceea ḑicŭ voŭĭ: ᵒ tóte câ-
te cereţĭ, rugându-vĕ, credeţĭ că veţĭ pri-
mi, şi se va face voŭĭ.
25 Şi cândŭ staţĭ de vĕ rugaţĭ, ᵖ ĭertaţĭ orĭ-
ce aveţĭ asupra cuĭ-va; ca şi Părintele vos-
tru celŭ din cerĭurĭ să vĭ ĭerte greşelele
26 vóstre. Érŭ ᑫ dacă voĭ nu veţĭ ĭerta, nicĭ
Părintele vostru celŭ din cerĭurĭ nu vĭ va
ĭerta greşelele vóstre.

Intrebare despre autoritatea domnuluĭ nostru; intrebarea sa dreptŭ respunsŭ despre autoritatea luĭ Ioanŭ Botezătorulŭ; parabolele de ceĭ dŭoĭ fiĭ şi de viĭa arendată lucrătorilorŭ.

27 Şi aŭ venitŭ éră-şĭ la Ierusalimŭ; ʳ şi
âmblândŭ elŭ în templu, aŭ venitŭ la d'în-
28 sulŭ archiereiĭ şi cărturariĭ şi bĕtrâniĭ; Şi
ĭ-aŭ ḑisŭ: Cu ce putere facĭ acestea, şi ci-
ne ţĭ-a datŭ acéstă putere, ca să facĭ aces-
tea?
29 Érŭ Iisusŭ respunḑêndŭ, lĭ-a ḑisŭ: în-
treba-voiŭ şi eŭ pre voĭ unŭ cuvêntŭ, şi să-
mĭ respundeţĭ; şi voiŭ spune şi eŭ voŭĭ cu
30 ce putere facŭ acestea: Botezulŭ luĭ Ioanŭ,
din cerĭŭ a fostŭ, séŭ de la ómenĭ? re-
31 spundeţĭ-mĭ. Şi eĭ vorbĭaŭ intre sine, ḑi-
cêndŭ: De vomŭ ḑice: din cerĭŭ, va ḑice:
32 Pentru ce nu aţĭ creḑutŭ luĭ? Érŭ de vomŭ
ḑice: De la ómenĭ, se temeaŭ de poporŭ;
că ˢ toţĭ socotĭaŭ pre Ioanŭ, că în adevĕrŭ
33 a fostŭ profetŭ. Şi respunḑêndŭ, aŭ ḑisŭ
luĭ Iisusŭ: Nu scimŭ. Şi respunḑêndŭ Ii-
susŭ, a ḑisŭ lorŭ: Nicĭ eŭ nu voiŭ spune
voŭĭ cu ce putere facŭ acestea.
12 ŞI ᵃ a începutŭ a lĭ vorbi în parabole: Unŭ
omŭ a plântatŭ viĭă, a îngrădit'o îm-
prejurŭ cu gardŭ, a sĕpatŭ téscu *intr'însa*,
a ziditŭ turnŭ, şi a dat'o lucrătorilorŭ; şi
s'a dusŭ departe. Şi la timpŭ a trămesŭ 2
unŭ servŭ la lucrătorĭ, ca să ĭee de la d'în-
şiĭ din fruptulŭ viĭeĭ. Érŭ eĭ apucându-*lŭ*, 3
l'aŭ bătutŭ, şi *l*'aŭ trămesŭ deşertŭ. Şi 4
éră-şĭ a trămesŭ către d'înşiĭ pre altŭ servŭ;
şi pre acela, aruncândŭ cu petre în elŭ, ĭ-
aŭ rânitŭ capulŭ, şi *l*'aŭ trămesŭ batjoco-
ritŭ. Şi éră-şĭ a trămesŭ pre altulŭ; şi pre 5
acela l'aŭ omorîtŭ; şi mulţĭ alţiĭ, pre unĭĭa
bătêndu-ĭ, şi pre alţiĭ omorindu-ĭ. Decĭ, a- 6
vêndŭ încă unŭ fiĭŭ, ĭubitŭ alŭ seŭ, a tră-
mesŭ şi pre acela maĭ pe urmă la eĭ, ḑi-
cêndŭ: Vorŭ respecta pre fiĭulŭ meŭ. Érŭ 7
lucrătoriĭ aceĭa aŭ ḑisŭ intre sine: Acesta
este moscenitorulŭ: veniţĭ să-lŭ ucidemŭ, şi
moscenirea va fi a nóstră. Şi apucându-lŭ, 8
l'aŭ omorîtŭ, şi *l*'aŭ scosŭ afară din viĭă.
Decĭ ce va face stĕpânulŭ viĭeĭ? veni-va, şi 9
va perde pre aceĭ lucrătorĭ, şi va da viĭa
altora. Aŭ nu aţĭ cetitŭ acéstă scriptură: 10
ᵇ Pétra, pre care aŭ nesocotit'o ziditoriĭ, s'a
făcutŭ capulŭ unghĭuluĭ: Domnulŭ a făcutŭ 11
acestŭ lucru, şi este minunatŭ în ochiĭ noştri?
ᶜ Şi căutaŭ să-lŭ prinḑă; dară se temeaŭ 12
de poporŭ; că aŭ cunoscutŭ, că a ḑisŭ pa-
rabola asupra lorŭ; şi lăşându-lŭ, s'aŭ dusŭ.

Respunsurile domnuluĭ nostru despre plătire de dare luĭ Cesarŭ, despre înviarea morţilorŭ şi ordinulŭ celŭ maĭ mare; şi intrebarea sa despre fiĭulŭ luĭ Davidŭ.

13 ᵈ Apoĭ aŭ trămesŭ către d'însulŭ pre unĭ-
ĭa din Fariseĭ şi din Erodianĭ, ca să-lŭ prin-
14 dă în cuvêntŭ. Érŭ eĭ venindŭ, ĭ-aŭ ḑisŭ:
Învĕţătorule, scimŭ că escĭ sincerŭ, şi nu-
ţĭ pésă de nimenea; că nu cauţĭ în faça ó-
menilorŭ, ci înveţĭ calea luĭ Dumneḑeŭ în
adevĕrŭ: Se cade a da tributŭ Cesaruluĭ,
15 séŭ nu? Să dămŭ, séŭ să nu dămŭ? Érŭ
elŭ cunoscêndŭ făçaria lorŭ, lĭ-a ḑisŭ: Pen-
tru ce mĕ ispitiţĭ? aduceţĭ-mĭ unŭ de-
16 narŭ, ca să-*lŭ* vĕdŭ. Érŭ eĭ ĭ-aŭ adusŭ.
Şi lĭ-a ḑisŭ: Alŭ cuĭ *este* acestŭ chipŭ şi
17 scriptură? Eĭ ĭ-aŭ ḑisŭ: Ale Cesaruluĭ. Şi
respunḑêndŭ Iisusŭ, lĭ-a ḑisŭ: Daţĭ Cesaru-
luĭ cele ce sûnt ale Cesaruluĭ, şi luĭ Dum-
neḑeŭ cele ce sûnt ale luĭ Dumneḑeŭ. Şi
s'aŭ miratŭ de d'însulŭ.
18 ᵉ Şi aŭ venitŭ la d'însulŭ Sadukeiĭ, ᶠ carĭ
ḑicŭ că nu este înviare; şi l'aŭ întrebatŭ,
19 ḑicêndŭ: Învĕţătorule, ᵍ Moisi nĭ-a scrisŭ:
De va muri fratele cuĭ-va, şi-ĭ va rĕmâné
femea *sa*, şi nu va lăsa copiĭ, să ĭee frate-
le seŭ pre femea luĭ, şi să rĕdice semînţă
20 fratelui seŭ. Decĭ aŭ fostŭ şepte fraţĭ: şi
celŭ d'ântĕiŭ a luatŭ femeă, şi murindŭ nu
21 a lăsatŭ semînţă. Şi alŭ dŭoilea a luat'o,
şi a muritŭ; şi nicĭ acela nu a lăsatŭ se-
22 minţă; şi alŭ treilea asemenea. Şi aŭ lua-
t'o *toţĭ* şepte, şi nu aŭ lăsatŭ semînţă; maĭ
23 pe urmă de toţĭ a muritŭ şi femea. Decĭ
la înviare, cândŭ vorŭ învia, alŭ căruĭa din-
tr'înşiĭ va fi femea? că *toţĭ* şepte aŭ avut'o
de femeă.
24 Şi respunḑêndŭ Iisusŭ, lĭ-a ḑisŭ: Vĕ ră-
tăciţĭ, pentru că nu sciţĭ scripturele, nicĭ
25 puterea luĭ Dumneḑeŭ. Căcĭ cândŭ vorŭ
învia din morţĭ, nicĭ se voru însura, nicĭ se
vorŭ mărita; ci ʰ vorŭ fi ca ângeriĭ în ce-
26 rĭurĭ. Éru despre morţĭ, că se vorŭ scula,
aŭ nu aţĭ cetitŭ în cartea luĭ Moisi, cumŭ
ĭ-a vorbitŭ Dumneḑeŭ în rugŭ, ḑicêndŭ: ⁱ Eŭ
sûnt Dumneḑeulŭ luĭ Abraamŭ, şi Dumne-
ḑeulŭ luĭ Isaacŭ, şi Dumneḑeulŭ luĭ Iacobŭ.
27 Elŭ nu este Dumneḑeŭ alŭ morţilorŭ, ci
Dumneḑeŭ alŭ viilorŭ; decĭ, voĭ multŭ vĕ
rătăciţĭ.
28 ʲ Şi apropiându-se unulŭ din cărturarĭ,
care auḑise pre eĭ întrebându-se, pricepêndŭ
că lĭ-a respunsŭ bine, l'a întrebatŭ: Care
29 ordinŭ este celŭ maĭ ântĕiŭ din tóte. Érŭ
Iisusŭ ĭ-a respunsŭ: Celŭ maĭ ântĕiŭ de tó-
te ordinele *este*: ᵏ Auḑĭ, Israele! Domnulŭ,
30 Dumneḑeulŭ nostru, unulŭ este Domnŭ. Şi
să ĭubescĭ pre Domnulŭ, Dumneḑeulŭ teŭ,
din tótă ânima ta, şi din totŭ sufletulŭ teŭ,
şi din totŭ cugetulŭ teŭ, şi din tótă pute-
31 rea ta; acesta *este* celŭ ântĕiŭ ordinŭ. Érŭ
alŭ dŭoilea, asemenea *aceluĭa*, *este* acesta:
ˡ Să ĭubescĭ pre aprópele teŭ, ca însu-ţĭ pre
tine. Altŭ maĭ mare ordinŭ de câtŭ aces-
ta nu este.
32 Şi ĭ-a ḑisŭ cărturarulŭ. Bine, învĕţăto-
rule! adevĕratŭ aĭ ḑisŭ: că unulŭ este
Dumneḑeŭ, ᵐ şi nu este altulŭ afară de d'în-
33 sulŭ: Şi a-lŭ ĭubi din tótă ânima, şi din
totŭ cugetulŭ, şi din totŭ sufletulŭ, şi din
tótă puterea; şi a ĭubi pre aprópele ca în-
su-şĭ pre sine, ⁿ este maĭ multŭ de câtŭ tóte
34 olocaustele şi sacrificĭele. Érŭ Iisusŭ vĕ-
ḑêndŭ că a respunsŭ cu înţelepcĭune, ĭ-a
ḑisŭ: Nu escĭ departe de împĕrăţia luĭ
Dumneḑeŭ. ᵒ Şi nimenea nu maĭ îndrăznĭa
să-lŭ întrebe maĭ multŭ.
35 ᵖ Şi Iisusŭ învĕţândŭ în templu, a luatŭ
cuvêntulŭ, ḑicêndŭ: Cumŭ ḑicŭ cărturariĭ,
că Christosŭ este fiĭŭ alŭ luĭ Davidŭ? Că
36 însu-şĭ Davidŭ a ḑisŭ ᑫ prin Spiritulŭ Sântŭ:
ʳ Ḑis'a Domnulŭ Domnuluĭ meŭ. Şeḑĭ d'a
drépta mea, pânâ ce voiŭ pune pre neamĭ-
ciĭ teĭ aşternutŭ picĭórelorŭ tale. Decĭ în- 37
su-şĭ Davidŭ 'lŭ numesce Domnŭ; de unde
dară este fiĭŭ alŭ luĭ?

Discipuliĭ desceptaţĭ să se păzéscă de cărturarĭ; şi darulŭ vĕduveĭ lăudatŭ.

Şi poporulŭ 'lŭ asculta bucurosŭ.
Şi ˢ lĭ vorbĭa în învĕţătura sa: ᵗ Păziţĭ-vĕ 38
de cărturarĭ, cărora lĭ place a âmbla în
vestminte lungĭ, şi ᵘ ĭubescŭ închinăcĭunĭ în
tĕrgurĭ, Şi scaunele cele maĭ de susŭ în 39
sinagogĭ, şi locurile cele maĭ ântĕĭ la os-
peţe; ᵛ Carĭ înghitŭ casele vĕduvelorŭ, şi 40
la arĕtare facŭ rugăcĭunĭ lungĭ: acestĭa
vorŭ primi maĭ mare condemnare.
ˣ Şi şeḑêndŭ Iisusŭ în faça corbaneĭ, pri- 41
vĭa cumŭ arunca poporulŭ banĭ ʸ în corbană;
şi mulţĭ avuţĭ aruncaŭ multe. Şi venindŭ o 42
vĕduvă saracă, a aruncatŭ dŭoĭ filerĭ, ce
facŭ cincĭ banĭ. Şi chĭămândŭ pre disci- 43
puliĭ seĭ, lĭ-a ḑisŭ: Adevĕrŭ ḑicŭ voŭĭ, că
ᶻ acéstă vĕduvă saracă a aruncatŭ maĭ multŭ
de câtŭ toţĭ ceĭ ce aŭ aruncatŭ în corbană.
Că toţĭ *aceĭa* din prisosulŭ lorŭ aŭ arun- 44
catŭ; érŭ acésta din lipsa sa a aruncatŭ tó-
te câte a avutŭ, ᵃ totŭ avutulŭ seŭ.

Preḑicerea dĕrîmăreĭ templuluĭ şi a Ierusalimuluĭ. Semnele înaintea acesteĭ întêmplărĭ şi a venireĭ a dŭoa a luĭ Iisusŭ Christosŭ. Îndemnare la priveghiare.

ŞI ᵃ eşindŭ elŭ din templu, ĭ-a ḑisŭ unulŭ 13
din discipuliĭ seĭ: Învĕţătorule, veḑĭ ce
feliŭ de petre şi ce feliŭ de zidirĭ! Şi re- 2
spunḑêndŭ Iisusŭ, ĭ-a ḑisŭ: Veḑĭ aceste zi-
dirĭ marĭ? ᵇ nu va rĕmâné pétră pe pétră,
care nu se va rĕsipi.
Şi şeḑêndŭ elŭ pe Muntele Olivilorŭ în 3
faça templuluĭ, l'aŭ întrebatŭ deosebĭ Petru
şi Iacobŭ şi Ioanŭ şi Andreiŭ: ᶜ Spune noŭĭ, 4
cândŭ vorŭ fi acestea? şi *prin* care semnŭ
se va cunósce, că se vorŭ îndeplini tóte a-
cestea?
Érŭ Iisusŭ respunḑêndu-lĭ, a începutŭ 5
a ḑice: ᵈ Căutaţĭ să nu vĕ amăgéscă cine-va.
Că mulţĭ vorŭ veni în numele meŭ, ḑicêndŭ: 6
Eŭ sûnt *Christosŭ*; şi vorŭ amăgi pre mulţĭ.
Érŭ cândŭ veţĭ auḑi de resbóĭe şi de scirĭ 7
de resbóĭe, să nu vĕ spăimêntaţĭ; că tre-
bue să fie *acestea*; dară încă nu *va fi* sfâr-
şitulŭ. Că se va scula poporŭ asupra po- 8
poruluĭ, şi regatŭ asupra regatuluĭ; şi vorŭ
fi cutremurĭ pe alocurea, şi vorŭ fi fómete
şi turburărĭ. ᵉ Acestea *sûnt* începutulŭ dure-
rilorŭ.
Decĭ ᶠ păziţĭ-vĕ: că vĕ vorŭ da la dire- 9

---

i Isa. 56. 7. j Ier. 7. 11. k Mat. 21. 45, 46. l Cap. 1. 22. Luc. 4. 32. m Mat. 21. 19. n Mat. 17. 20. & 21. 21. o Mat. 7. 7. Luc. 11. 9. Ioan 14. 13. & 15. 7. & 16. 24. Iac. 1. 5, 6. p Mat. 6. 14. Col. 3. 13. q Mat. 18. 35. r Mat. 21. 23. Luc. 20. 1. s Mat. 3. 5. & 14. 5. Cap. 6. 20. — Capulŭ 12. a Mat. 21. 33. Luc. 20. 9. b Ps. 118. 22. c Mat. 21. 45, 46. Cap. 11. 18. Ioan 7. 25, 30, 44. d Mat. 22. 15. e Mat. 22. 23. Luc. 20. 27. f Fapt. 23. 8. g Leut. 18. 16. Deut. 25. 5. h 1 Cor. 15. 42, 49, 52. i Esod. 3. 6. j Mat. 22. 35. k Deut. 6. 4. Luc. 10. 27. l Lev. 19. 18. Mat. 22. 39. Rom. 13. 9. Gal. 5. 14. Iac. 2. 8. m Deut. 4. 39. Isa. 45. 6, 14. & 46. 9. n 1 Sam. 15. 22. Osea 6. 6. Mic. 6. 6, 7, 8. o Mat. 22. 46. p Mat. 22. 41. Luc. 20. 41. q 2 Sam. 23. 2. r Ps. 110. 1. s Cap. 4. 2. t Mat. 23. 1, etc. Luc. 20. 46. u Luc. 11. 43. v Mat. 23. 14. x Luc. 21. 1. y 2 Reg. 12. 9. z 2 Cor. 8. 12. a Deut. 24. 6. 1 Ioan 3. 17. — Capulŭ 13. a Mat. 24. 1. Luc. 21. 5. b Luc. 19. 44. c Mat. 24. 3. Luc. 21. 7. d Ier. 29. 8. Efes. 5. 6. 1 Tes. 2. 3. e Mat. 24. 8. f Mat. 10. 17, 18. & 24. 9. Apoc. 2. 10.

gĕtorii; şi veţi fi bătuţi în sinagogi; şi veţi
fi duşi înaintea guvernătorilorŭ şi regilorŭ
10 pentru mine, spre mărturiă lorŭ. Şi *g* mai
ântĕiŭ trebue să se predice evangelia între
11 tóte popórele. Érŭ *h* cândŭ vĕ vorŭ duce, şi
vĕ vorŭ da, să nu vĕ îngrijiţi maĭ 'nainte
ce veţi vorbi, nicĭ să vĕ gândiţi; ci orĭ-ce
se va da într'acea óră, aceea să vorbiţi; că
nu voĭ sûnteţi ceĭ ce vorbiţi, *i* ci Spiritulŭ
Sântŭ.
12 Şi *j* va da frate pre frate spre mórte, şi
părinte pre fiiŭ; şi se vorŭ scula copiĭ a-
supra părinţilorŭ, şi-ĭ vorŭ lăsa să-ĭ omóre.
13 *k*Şi veţi fi urîţi de toţi pentru numele meŭ;
érŭ *l* celŭ ce va rĕbda până la sfârşitŭ, acela
se va mântui.
14 Érŭ *m* cândŭ veţi vedé urîcĭunea pustiireĭ,
*n*cea preḑisă de profetulŭ Danielŭ, stândŭ un-
de nu se cade, (celŭ ce cetesce să înţelégă),
atuncea *o* ceĭ ce sûnt în Iudea, să fugă la
15 munţi. Şi celŭ ce este pe casă să nu se
pogóre în casă, nicĭ să între, să ĭee ce-va
16 din casa sa; Şi celŭ ce este în câmpŭ să
nu se întórcă înapoĭ, să-şĭ ĭee vestmêntulŭ
17 seŭ. *p*Şi vaĭ de cele îngreunate şi de cele
18 ce vorŭ alăpta în ḑilele acelea. Şi rugaţi-
19 vĕ, ca să nu fie fuga vóstră érna. *q*Că va
fi *în* ḑilele acelea strîmtorare, asemene că-
reĭa nu a fostŭ, de la începutulŭ facereĭ ce
a făcut'o Dumneḑeŭ, până acumŭ, şi nicĭ va
20 maĭ fi. Şi de nu arŭ fi scurtatŭ Domnulŭ
ḑilele acelea, nu arŭ scăpa orĭ-ce corpŭ,
érŭ pentru aleşiĭ *luĭ* va scurta ḑilele acelea.
21 *r*Atuncea de vĭ va ḑice cine-va Éccĕ, aicea
este Christosŭ! séŭ, éccĕ acolo! nu credeţi.
22 Că se vorŭ scula Christoşĭ mincĭunoşĭ, şi
profeţi mincĭunoşĭ, şi vorŭ arĕta semne şi
minunĭ, ca să amăgéscă, de *arŭ fi* cu pu-
23 tinţă, şi pre ceĭ aleşĭ. Érŭ *s* voĭ păziţi-vĕ;
éccĕ, maĭ 'nainte v'amŭ spusŭ tóte.
24 *t* În ḑilele acelea, după strîmtorarea aceea,
sórele se va întuneca, şi luna nu-şi va da
25 lumina sa; Şi stelele cerĭuluĭ vorŭ cădé,
26 şi puterile cele din cerĭurĭ se vorŭ clăti. *u*Şi
atuncea vorŭ vedé pre Fiĭulŭ omuluĭ venindŭ
27 pe nŭorĭ cu mare putere şi mărire. Şi a-
tuncea va trămete pre ângeriĭ seĭ, şi va a-
duna pre ceĭ aleşĭ aĭ seĭ de la cele patru
vênturĭ, de la marginea pămêntuluĭ până la
marginea cerĭuluĭ.
28 *v*Érŭ de la smochinŭ învĕţaţi-vĕ parabolă:
Cândŭ mlădiţa luĭ este móle, şi înfrunḑesce,
29 sciţi că este aprópe véra. Aşa şi voĭ, cândŭ
veţi vedé acestea făcêndu-se, să sciţi că
este aprópe, lângă uşi. Adevĕrŭ ḑicŭ voŭĭ, 30
că nu va trece némulŭ acesta, până cândŭ
nu se vorŭ întêmpla tóte acestea. Cerĭulŭ 31
şi pămêntulŭ vorŭ trece; dară *x*cuvintele mele
nu vorŭ trece.
Érŭ de ḑiŭa aceea şi de óra *aceea* ni- 32
menea nu scie, nicĭ ângeriĭ carĭ sûnt în ce-
riŭ, nicĭ Fiĭulŭ, ci *numaĭ* Părintele.
y Păziţi-vĕ, priveghĭaţi şi vĕ rugaţi; că nu 33
sciţi cândŭ va fi acelŭ timpŭ. *z* Că *este* ca 34
şi *cândŭ* unŭ omŭ, ducêndu-se departe, şi
lă-ândŭ-şi casa sa, dă putere servilorŭ seĭ,
şi fie-căruĭa lucrulŭ seŭ, şi ḑice portaruluĭ
să priveghĭeze. *a* Decĭ priveghĭaţi; că nu sciţi 35
cândŭ va veni stĕpânulŭ caseĭ, séra séŭ la
mieḑulŭ nopţeĭ, séŭ la cântatulŭ cocoşilorŭ,
séŭ demânéţa. Ca nu venindŭ fără de scire, 36
să vĕ afle dormindŭ. Érŭ cele ce ḑicŭ voŭĭ, 37
ḑicŭ tuturorŭ Priveghĭaţi.

Conjurarea maĭ marilorŭ de a prinde pe Iisusŭ. O femeă tórnă mirŭ pe capulŭ luĭ Iisusŭ; şi tocmirea luĭ Iuda cu archiereĭ.

DUPĂ *a* dŭoĕ ḑile eraŭ pascele şi azimele;
şi archiereiĭ şi cărturariĭ căutaŭ cumŭ
să-lŭ prinḑă cu vicleşugŭ, şi să-*lŭ* omóre.
Dară ḑiceaŭ: Nu în serbătóre, ca să nu fie
turburare în poporŭ.
b Şi fiindŭ elŭ în Betania, în casa luĭ Si-
monŭ leprosulŭ, şi şeḑêndŭ elŭ, a venitŭ o
femeă avêndŭ un vasŭ de alabastru cu mirŭ
de nardŭ adevĕratŭ, de multŭ preţŭ, şi fă-
cêndŭ spărtură în vasŭ, *l'a* turnatŭ pe ca-
pulŭ luĭ. Şi eraŭ uniĭa, carĭ s'aŭ mânĭatŭ
întru sine, şi ḑiceaŭ: Pentru ce se făcu a-
céstă rêsipă de mirŭ? Că se putea vinde
acesta dreptŭ maĭ multŭ de câtŭ treĭ sute
de denarĭ, şi să se dee saracilorŭ. Şi mur-
muraŭ asupra eĭ.
Érŭ Iisusŭ a ḑisŭ: Lăsaţi-o; pentru ce
o supăraţi? ea a făcutŭ lucru bunŭ cătră
mine. Că *c* pre saracĭ pururea 'ĭ aveţi cu voĭ,
şi cândŭ vreţi, puteţi a li face bine; érŭ
pre mine nu mĕ aveţi pururea. Acésta a
făcutŭ ceea ce a pututŭ; a venitŭ maĭ 'na-
inte de a unge corpulŭ meŭ spre îngropare.
Adevĕrŭ ḑicŭ voŭĭ: Orĭ-unde se va predica
acéstă evangeliă în tótă lumea, se va spu-
ne şi *ceea* ce a făcutŭ ea, spre amintirea eĭ.
d Şi Iuda Iscariotulŭ, unulŭ din ceĭ dŭoĭ-
spre-ḑece, a mersŭ la archiereĭ, ca să-lŭ
vênḑă lorŭ. Érŭ eĭ auḑindŭ *acésta*, s'aŭ

g Mat 24. 14. h Mat. 10. 19. Luc 12. 11. & 21. 14. i Fapt 2. 4. & 4. 8, 31. j Mic 7 6. Mat. 10 21. & 24 10. k Luc. 21. 16. Mat 24. 9. l Luc 21. 17. Dan 12 12. Mat 10 22 & 24. 13. Apoc. 2 10. m Mat. 24. 15. n Dan. 9. 27. o Luc. 21 21. p Luc. 21 23. & 23 29. q Dan 9 26 & 12 1. Ioel 2. 2. Mat 24 21. r Mat 24. 23. Luc. 17 23. & 21. 8. s 2 Pet 3 17. t Dan 7 10. Zef 1 15. Mat 24 29, etc. Luc 21. 25. u Dan 7 13, 14. Mat 16 27 & 24. 30. Cap. 14 62. Fapt 1 11. 1 Tes 4 16. 2 Tes 1 7, 10. Apoc. 1 7. v Mat 24 32. Luc. 21 29, etc. x Isa. 40. 8. y Mat. 24 42 & 25 13. Luc 12 40. & 21. 34. Rom. 13. 11. 1 Tes. 5. 6. z Mat. 24. 45. & 25 14. a Mat. 24 42, 44.
Capulŭ 14. a Mat 26. 2. Luc 22. 1. Ioan 11. 55. b Mat. 26... Ioan 11... Vedĭ... 37. c Deut 15 11. d Mat 26... Luc 22...

bucuratŭ, şi ĭ-aŭ făgăduitŭ să-ĭ dee banĭ.
Şi elŭ căuta cumŭ l'arŭ da lorŭ maĭ la
bunŭ timpŭ.

Iisusŭ ţine pascĭ, arĕtă pre vênḑĕtorŭ; rînduesce Cina sa, şi preḑice fuga tuturorŭ discipulilorŭ seĭ, şi tăgăduirea luĭ Petru.

12 *e* Érŭ *în* ḑiŭa cea d'ântĕiŭ a azimelorŭ,
cândŭ sacrificaŭ pascĭ, aŭ ḑisŭ cătră d'în-
sulŭ discipuliĭ seĭ; Unde voĭescĭ să mergemŭ
13 să gătimŭ, ca să mănâncĭ pascele? Şi a tră-
mesŭ dŭoĭ din discipuliĭ seĭ, şi li-a ḑisŭ: Mer-
geţi în cetate, şi vĕ va întimpina unŭ omŭ
14 purtândŭ unŭ vasŭ cu apă; urmaţi-ĭ. Şi orĭ-
unde va intra, ḑiceţi stĕpânuluĭ caseĭ: În-
vĕţătorulŭ ḑice: Unde este loculŭ, în care
15 să mănâncŭ pascele cu discipuliĭ meĭ? Şi
elŭ vĭ va arĕta unŭ foişorŭ mare, aşternutŭ
16 *şi* gătitŭ; acolo gătiţi pentru noĭ. Şi eşindŭ
discipuliĭ luĭ, aŭ venitŭ în cetate, şi aŭ aflatŭ
precumŭ li ḑisese; şi aŭ gătitŭ pascele.
17 *f*Şi făcêndu-se séră, venia cu ceĭ dŭoĭ-spre-
18 ḑece. Şi şeḑêndŭ eĭ şi mâncândŭ, a ḑisŭ Iisusŭ:
Adevĕrŭ ḑicŭ voŭĭ: Unulŭ din voĭ, ce mă-
19 nâncă cu mine, mĕ va vinde. Érŭ eĭ au în-
ceputŭ a se întrista, şi a-ĭ ḑice unulŭ câte
unulŭ: Nu cumŭ-va eŭ *sûnt?* şi altulŭ: Nu
20 cumŭ-va eŭ *sûnt?* Érŭ elŭ respunḑêndŭ, li-
a ḑisŭ: *Este* unulŭ din ceĭ dŭoĭ-spre-ḑece,
21 care întinge cu mine în blidŭ. *g* Fiĭulŭ omu-
luĭ în adevĕrŭ merge, precumŭ este scrisŭ
despre d'însulŭ; dară vaĭ de omulŭ acela,
prin care Fiĭulŭ omuluĭ se vinde! maĭ bine
arŭ fi fostŭ aceluĭ omŭ, de nu s'arŭ fi născutŭ.
h Şi mâncândŭ eĭ, a luatŭ Iisusŭ pâne, şi
bine-cuvêntând'o, a frântŭ, şi li-a datŭ, şi a
ḑisŭ: Luaţi, mâncaţi: acesta este corpulŭ
meŭ. Şi luândŭ paharulŭ, şi mulţumindŭ,
li-a datŭ; şi aŭ bĕutŭ toţi dintr'însulŭ. Şi
li-a ḑisŭ: Acesta este sângele meŭ alŭ no-
uluĭ testamentŭ, care se vérsă pentru mulţi.
Adevĕrŭ ḑicŭ voŭĭ: De acumŭ nu voiŭ maĭ bé
din fruptulŭ viţeĭ, până în ḑiŭa aceea, cândŭ
'lŭ voiŭ bé noŭ în împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ.
i Şi cântândŭ psalmĭ, aŭ eşitŭ în Muntele
Olivilorŭ. *j* Şi li-a ḑisŭ Iisusŭ: Toţi vĕ veţi
lepĕda de mine în acéstă nópte; că este
scrisŭ: *k* Lovi-voiŭ păstorulŭ, şi se vorŭ rĕsipi
oile. Érŭ *l* după ce voiŭ învia, voiŭ merge
maĭ 'nainte de voĭ în Galilea.
*m*Şi Petru ĭ-a ḑisŭ: Chĭarŭ dacă toţi se
vorŭ lepĕda, eŭ nu *mĕ voiŭ lepĕda*. Şi ĭ-a
ḑisŭ Iisusŭ: Adevĕrŭ ḑicŭ ţie, că astă-ḑi, în
nóptea acésta, maĭ 'nainte de a câuta coco-
şulŭ de dŭoĕ orĭ, te veĭ lepĕda de mine
de treĭ orĭ. Érŭ elŭ cu multŭ maĭ vîrtosŭ 31
asigura: De va trebui se morŭ cu tine, nu
mĕ voiŭ lepĕda de tine. Asemenea asigu-
raŭ şi toţi.

Durerile sufletescĭ ale luĭ Iisusŭ în Getsemane; vênḑarea şi prinderea sa.

*n*Şi aŭ venitŭ în loculŭ care se numesce 32
Getsemane; şi elŭ a ḑisŭ discipulilorŭ seĭ:
Şedeţi aicea, până mĕ voiŭ ruga.
Şi a luatŭ cu sine pre Petru şi pre Ia- 33
cobŭ şi pre Ioanŭ, şi a începutŭ a se uĭmi
şi a se amărî. Şi li-a ḑisŭ: *o* Întristatŭ până 34
la mórte este sufletulŭ meŭ; rĕmâneţi ai-
cea şi priveghĭaţi.
Şi mergêndŭ puçinŭ maĭ 'nainte, a că- 35
ḑutŭ la pămêntŭ, şi se ruga, ca, de este
cu putinţă, să trécă de la d'însulŭ acea óră.
Şi ḑicea: *p* Abba, Părinte! *q* tóte 'ţĭ *sûnt* cu 36
putinţă: trecĭ de la mine acestŭ paharŭ;
r însĕ nu după cumŭ voĭescŭ eŭ, ci *după
cumŭ voĭescĭ* tu. Şi a venitŭ, şi ĭ-a găsitŭ 37
dormindŭ; şi a ḑisŭ luĭ Petru: Simóne!
dormĭ? nu putuşĭ se priveghĭezĭ o óră?
Priveghĭaţĭ şi vĕ rugaţi, ca să nu intraţĭ în 38
ispită. *s* Spiritulŭ *este* veghĭătorŭ, dară cor-
pulŭ neputinciosŭ.
Şi éră-şĭ mergêndŭ, s'a rugatŭ, ḑicêndŭ 39
aceleaşĭ cuvinte. Şi întorcêndu-se, ĭ-a a- 40
flatŭ éră-şĭ dormindŭ, (că ochiĭ lorŭ eraŭ
îngreuĭaţĭ), şi nu sciaŭ ce să-ĭ respundă.
Şi a venitŭ a treĭa óră, şi li-a ḑisŭ: 41
Dormiţi de acumŭ şi vĕ repausaţi: destulŭ,
este; *t* a venitŭ óra; éccĕ, se dă Fiĭulŭ omu-
luĭ în mânele pĕcătoşilorŭ. *u*Sculaţi-vĕ, să 42
mergemŭ; éccĕ, celŭ ce m'a vêndutŭ s'a a-
propiatŭ.
v Şi îndată, înca vorbindŭ elŭ, a venitŭ 43
Iuda, unulŭ din ceĭ dŭoĭ-spre-ḑece, şi cu
elŭ glótă multă, cu săbiĭ şi cu fusceĭ, de
la archiereĭ şi cărturarĭ şi bĕtrânĭ. Şi celŭ 44
ce l'a vêndutŭ li dăduse semnŭ, ḑicêndŭ:
Pre care-lŭ voiŭ săruta, acela este prin-
deţi-lŭ, şi-*lŭ* duceţi suptŭ pază. Şi venindŭ, 45
îndată s'a apropiatŭ de elŭ, şi ĭ-a ḑisŭ:
Învĕţătorule! Învĕţătorule! şi l'a sărutatŭ.
Érŭ eĭ şi-aŭ pusŭ mânele pe elŭ, şi l'aŭ prinsŭ. 46
Érŭ unulŭ din ceĭ ce sta lângă *elŭ*, sco- 47
ţêndŭ sabia, a lovitŭ pre servulŭ archiereu-
luĭ, şi ĭ-a tăĭatŭ urechĭa luĭ.
*x*Şi respunḑêndŭ Iisusŭ, li-a ḑisŭ: Ca la 48
unŭ talharŭ aţi eşitŭ cu săbiĭ şi *cu* fusceĭ,
să mĕ prindeţi? În tóte ḑilele amŭ fostŭ la 49
voĭ în templu învĕţêndŭ, şi nu m'aţi prinsŭ;
dară *trebue* *y* să se împlinéscă scripturele.

e Mat. 26. 17. Luc 22 7. f Mat. 26. 20. g Mat. 26. 24. Luc. 22. 22. h Mat. 26. 26. Luc 22 19. 1 Cor. 11 23. i Mat. 26 30. j Mat. 26 31. k Zech. 13. 7. l Cap. 16 7. m Mat. 26. 33, 34. Luc. 22. 34. Ioan. 13 37, 38. n Mat. 26. 36. Luc 22. 39. Ioan 18. 1. o Ioan 12. 27. p Rom 8. 15. Gal. 4. 6. q Ebr. 5 7. r Ioan 5 30 & 6 38. s Rom. 7. 23. Gal. 5. 17. t Ioan 13. 1. u Mat 26 46. Ioan 18. 1, 2. v Mat. 26. 47. Luc. 22. 47. Ioan 18. 3. x Mat. 26. 55. Luc. 22. 52. y Ps 22. 6. Isa. 53. 7, etc. Luc 22. 37 & 24. 44.

50 ᶻ Şi lăsându-lŭ toţĭ, aŭ fugitŭ. Ĕrŭ unŭ
51 tênĕrŭ urma după elŭ, îmbrăcatŭ cu giulgiŭ
52 pe *corpulŭ* golŭ; şi l'aŭ prinsŭ tênĕriĭ. Ĕrŭ
elŭ lăsândŭ giulgiulŭ, a fugitŭ de la eĭ golŭ.

Iisusŭ înaintea archiereuluĭ şi a sinedriuluĭ se osêndesce şi se batjocură: Petru 'lŭ tăgăduesce.

53 ᵃ Şi aŭ adusŭ pre Iisusŭ la archiereŭ, şi
s'aŭ adunatŭ la d'însulŭ toţĭ archiereiĭ şi
54 cărturariĭ. Ĕrŭ Petru 'ĭ urma de departe,
până în întru în curtea archiereuluĭ, şi şe-
dea împreună cu serviĭ, şi se încăldîa la focŭ.
55 ᵇ Ĕrŭ archiereiĭ şi tótă adunarea căutaŭ măr-
turiă asupra luĭ Iisusŭ, ca să-lŭ omóre; dară
56 nu aflaŭ. Că mulţĭ mărturisiaŭ mărturiă
mincĭunósă asupra luĭ; ĕrŭ mărturiele lorŭ nu
57 eraŭ asemenea. Şi uniĭa sculându-se, aŭ
mărturisitŭ mărturiă mincĭunósă asupra luĭ,
58 dicêndŭ: Noĭ l'amŭ audiţŭ dicêndŭ: ᶜ Eŭ
voiŭ strica acestŭ templu făcutŭ de mânĭ, şi
în treĭ dile voiŭ zidi altulŭ nefăcutŭ de
59 mânĭ. Şi nicĭ aşa nu era mărturia lorŭ a-
semenea.
60 ᵈ Şi sculându-se archiereulŭ în medilocŭ,
a întrebatŭ pre Iisusŭ, dicêndŭ: Nimicŭ nu
respundĭ? ce mărturisescŭ acestia asupra
61 ta? Ĕrŭ ᵉ elŭ tăcea, şi nimicŭ nu respundea.
ᶠ Ĕră-şĭ l'a întrebatŭ archiereulŭ, şi ĭ-a
disŭ: Aŭ tu escĭ Christosulŭ, fiiulŭ celuĭ
62 Bino-cuvêntatŭ? Ĕrŭ Iisusŭ a disŭ. Eŭ
sûnt; ᵍ şi veţĭ vedé pre Fiiulŭ omuluĭ şedêndŭ
d'a drépta puteriĭ, şi venindŭ pe nŭoriĭ ce-
63 riuluĭ. Ĕrŭ archiereulŭ rumpêndu-şĭ vest-
mintele sale, a disŭ: Ce nĭ maĭ trebuescŭ
64 mărturiĭ? Aţĭ audiţŭ blăstemulŭ; ce vĭ se
pare? Ĕrŭ eĭ toţĭ l'aŭ condemnatŭ ca vino-
vatŭ morţeĭ.
65 Şi aŭ începutŭ uniĭ a-lŭ scuĭpa, şi a-ĭ
acoperi faça, a-lŭ pumni, şi a-ĭ dice: Pro-
fetesce-*nĭ*. Şi serviĭ 'lŭ pălmuĭaŭ.
66 ʰ Şi fiindŭ Petru josŭ în curte, a venitŭ
67 una din sêrvele archiereuluĭ. Şi vêdêndŭ pre
Petru încăldindu-se, *şi* căutândŭ la elŭ, a
disŭ: Şi tu eraĭ cu Iisusŭ Nazarinénulŭ.
68 Ĕrŭ elŭ a tăgăduitŭ, dicêndŭ: Nu sciŭ, nicĭ
înţelegŭ ce vorbescĭ. Şi a eşitŭ afară în
69 sală; şi a cântatŭ cocoşulŭ. ⁱ Ĕrŭ serva é-
ră-şĭ vêdêndu-lŭ, a începutŭ a dice celorŭ
70 ce sta acolo: Acesta este dintr'înşiĭ. Ĕrŭ
elŭ éră-şĭ a tăgăduitŭ. ʲ Şi preste puçinŭ
éră-şĭ ceĭ ce sta acolo aŭ disŭ luĭ Petru:
Adevĕratŭ tu escĭ dintr'înşiĭ; ᵏ că escĭ Gali-
71 leénŭ, şi graĭulŭ teŭ séměnă. Ĕrŭ elŭ a în-
ceputŭ a se blăstema şi a se jura, *dicêndŭ*:
Nu cunoscŭ pre acestŭ omŭ, *de* care vorbiţĭ.
ˡ Şi a dŭoa óră a cântatŭ cocoşulŭ. Şi şĭ-a 72
adusŭ aminte Petru de cuvêntulŭ, care ĭ-a
disŭ Iisusŭ: Maĭ 'nainte de a cânta cocoşulŭ
de dŭoĕ orĭ, te veĭ lepĕda de mine de treĭ
orĭ. Şi gândindu-se *la acésta*, a începutŭ
a plânge.

Iisusŭ înaintea luĭ Pilatŭ; elŭ este datŭ la mórte, ocărâtŭ de ostaşĭ şi crucificatŭ.

ŞI ᵃ îndată demânéţa ţinêndŭ sfatŭ archie- 15
reiĭ cu bĕtrâniĭ şi cu cărturariĭ şi cu
totŭ sinodulŭ, şi legândŭ pre Iisusŭ, *l'*aŭ
dusŭ, şi *l'*aŭ datŭ luĭ Pilatŭ.
ᵇ Şi l'a întrebatŭ Pilatŭ: Tu escĭ regele
Iudeilorŭ? Elŭ respundêndŭ, ĭ-a disŭ: Tu dicĭ.
Şi-lŭ acusaŭ archiereiĭ de multe, dară elŭ
nu a respunsŭ nimicŭ. ᶜ Ĕrŭ Pilatŭ éră-şĭ
l'a întrebatŭ, dicêndŭ: Nimicŭ nu respundĭ?
Vedĭ câte mărturisescŭ asupra ta. ᵈ Ĕrŭ Ii-
susŭ totŭ nu a respunsŭ nimicŭ, încâtŭ se
mira Pilatŭ.
Ĕrŭ ᵉ la serbătórea aceea lĭ elibera câte
unŭ vinovatŭ, pre care eĭ 'lŭ cereaŭ. Şi
era *unulŭ*, ce se numia Barabba, prinsŭ cu
soçiĭ seĭ, *şi* care într'o rescólă făcuse unŭ
omorŭ. Şi strigândŭ mulţimea, a începutŭ
a cere să-ĭ *facă*, precumŭ lĭ făcea pururea.
Ĕrŭ Pilatŭ lĭ-a respunsŭ, dicêndŭ: Voiţĭ ca
să vĭ eliberezŭ pre regele Iudeilorŭ? Că
sçia, că l'aŭ datŭ archiereiĭ din pismă.
Ĕrŭ ᶠ archiereiĭ aŭ induplecatŭ pre po-
porŭ, ca maĭ bine să lĭ eliberezo pre Ba-
rabba. Pilatŭ respundêndŭ, éră-şĭ lĭ-a disŭ:
Dară ce voiţĭ ca să facŭ *acestuĭa*, pre care-lŭ
diceţĭ rege alŭ Iudeilorŭ? Ĕrŭ eĭ éră-şĭ
aŭ strigatŭ: Crucifică-lŭ. Ĕrŭ Pilatŭ lĭ-a
disŭ: Dară ce reŭ a făcutŭ? Şi eĭ maĭ multŭ
strigaŭ: Crucifică-lŭ. ᵍ Decĭ Pilatŭ vrêndŭ
să mulţumêscă glóta, lĭ-a eliberatŭ pre Ba-
rabba; şi biciuindŭ pre Iisusŭ, *l'*a trădatŭ
să se crucifice.
ʰ Atuncĭ ostaşiĭ l'aŭ adusŭ în întrulŭ curţeĭ,
ce se dice pretoriŭ; şi aŭ adunatŭ tótă co-
horta, Şi l-aŭ îmbrăcatŭ în purpură; şi îm-
pletindŭ cunună de spinĭ, ĭ-aŭ pusŭ pe *capŭ*.
Şi aŭ începutŭ a ĭ se închina: „Bucură-te,
rege alŭ Iudeilorŭ", Şi-lŭ loviaŭ preste
capŭ cu trestiă, şi-lŭ scuĭpaŭ, şi plecându-şĭ
genunchĭele, ĭ se închinaŭ. Şi după ce l'aŭ
batjocoritŭ, l'aŭ desbrăcatŭ de purpură, şi
l'aŭ îmbrăcatŭ în vestmintele sale.
ⁱ Şi l'aŭ dusŭ, ca să se crucifice. Şi aŭ
silitŭ pre unŭ óre-care, Simonŭ, Chirinénulŭ,

ᶻ Ps. 88. 8. Vers. 27.
ᵃ Mat. 26. 57. Luc. 22. 54. Ioan 18. 13.
ᵇ Mat. 26. 59.
Ioan 2. 19.
ᵈ Mat. 26. 62.
ᵉ Isa. 53. 7.
ᶠ Mat. 26. 63.
ᵍ Mat. 24. 30. & 26. 64 Luc. 22. 69.
ʰ Mat. 26. 58, 69. Luc. 22. 55. Ioan 18. 16.
ⁱ Mat. 26. 71. Luc. 22. 58.
Ioan 18. 25.
ʲ Mat. 26. 73. Luc. 22. 59. Ioan 18. 26.
ᵏ Fapt. 2. 7.
ˡ Mat. 26. 75.

Capulŭ 15.
ᵃ Ps. 2. 2. Mat. 27. 1. Luc. 22. 66. & 23. 1.
Ioan 18. 28. Fapt. 3. 13. & 4. 26.
ᵇ Mat. 27. 11.
ᶜ Mat. 27. 13.
ᵈ Isa. 53. 7.
Ioan 19. 9.
ᵉ Mat. 27. 15. Luc. 23. 17. Ioan 18. 39.
ᶠ Mat. 27. 20. Fapt. 3. 14.
ᵍ Mat. 27. … Ioan 19. …
ʰ Mat. 27. …
ⁱ Mat. 27. … Luc. 23. …

părintele luĭ Alessandru şi alŭ luĭ Rufŭ,
care venindŭ din ţérână, trecea pe acolo,
22 ca să ducă crucea luĭ. ʲ Şi l'aŭ adusŭ la
loculŭ Golgota, ce însemnéză: Loculŭ că-
23 pĕţineĭ. ᵏ Şi ĭ-aŭ datŭ să bee vinŭ ameste-
catŭ cu smirnă, érŭ elŭ nu a luatŭ.
24 Şi crucificându-lŭ, ˡ aŭ împărţitŭ vestmin-
tele luĭ, aruncândŭ sorţĭ pe d'înselo, cine să
le ĭee.
25 Şi ᵐ era óra a treĭa, şi l'aŭ crucificatŭ.
26 Şi era ⁿ inscrierea vineĭ luĭ scrisă d'asu-
pra: REGELE IUDEILORŬ.
27 Şi ᵒ împreună cu d'însulŭ aŭ crucificatŭ
dŭoĭ hoţĭ, unulŭ d'a drépta luĭ, şi altulŭ
28 d'a stânga luĭ. Şi s'a împlinitŭ scriptura,
care dice: ᵖ Şi s'a socotitŭ cu ceĭ fără-de-lege.
29 Şi ᑫ ceĭ ce treceaŭ 'lŭ batjocorĭaŭ, clă-
tindŭ cu capetele lorŭ, şi dicêndŭ: Uă! ʳ tu
celŭ ce stricĭ templulŭ şi-*lŭ* zidescĭ în treĭ
30 dile, Mêntui-te insu-ţĭ, şi te pogóră de
31 pe cruce! Asemenea şi archiereiĭ cu căr-
turariĭ bătêndu-şĭ jocŭ, diceaŭ unulŭ cătră
altulŭ: Pre alţiĭ a mêntuitŭ; érŭ pre sine
32 ru póte să se mêntuĭă. Christosŭ, regele luĭ
Israelŭ, pogóre-se acumŭ de pe cruce, ca
să vedemŭ şi să credemŭ. Şi ˢ ceĭ ce eraŭ
crucificaţĭ cu elŭ 'lŭ batjocorĭaŭ.
33 Ĕrŭ ᵗ în óra a şesea s'a făcutŭ întunerecŭ
preste totŭ pămêntulŭ, până la óra a noŭa.
34 Ĕrŭ în óra a noŭa a strigatŭ Iisusŭ cu
vóce tare, dicêndŭ: ᵘ Eloí, Eloĭ, lama sabach-
tani? ce însemnéză: Dumnedeulŭ meŭ, Dum-
35 nedeulŭ meŭ, pentru ce m'aĭ lăsatŭ? Ĕrŭ
uniĭa din ceĭ ce sta acolo, audindŭ, diceaŭ:
36 Éccĕ, elŭ chĭamă pre Ilie. Şi ᵛ alergândŭ u-
nulŭ, şi împlêndŭ unŭ burete cu oçetŭ, şi
puindu-*lŭ* într'o trestiă, ˣ 'ĭ da de bĕutŭ, di-
cêndŭ: Lăsaţĭ, să vedemŭ aŭ va veni Ilie
să-lŭ pogóre.
37 ʸ Ĕrŭ Iisusŭ, strigândŭ cu vóce tare, şĭ-a
datŭ sufletulŭ.
38 Şi ᶻ catapetézma templuluĭ s'a ruptŭ în
dŭoĕ, de susŭ până josŭ.
39 Şi ᵃ vedêndŭ sutaşulŭ, celŭ ce sta în fa-
ça luĭ, că aşa strigândŭ şĭ-a datŭ sufletulŭ,
a disŭ: Adevĕratŭ, omulŭ acesta fiiŭ alŭ luĭ
Dumnedeŭ a fostŭ.
40 ᵇ Şi eraŭ *acolo* şi femeĭ privindŭ ᶜ de de-
parte; între carĭ era Maria Magdalena, şi
Maria, muma luĭ Iacobŭ celuĭ micŭ şi a luĭ
Iose, şi Salome; (Carĭ şi, cândŭ era elŭ în
41 Galilea, ᵈ 'ĭ urmaŭ, şi-ĭ servĭaŭ); şi altele
multe, carĭ se suiseră cu elŭ în Ierusalimŭ.

Ingroparea.

ᵉ Şi făcêndu-se acumŭ séră, fiindŭ-că era 42
vinerĭ, care este dîua de d'inainte a sâmbă-
teĭ; A venitŭ Iosefŭ din Arimatia, consi- 43
liarŭ însemnatŭ, care şi elŭ ᶠ ascepta împĕ-
răţia luĭ Dumnedeŭ, şi îndrăznindŭ a în-
tratŭ la Pilatŭ, şi a cerutŭ corpulŭ luĭ Ii-
susŭ. Ĕrŭ Pilatŭ s'a miratŭ, că a muritŭ 44
aşa curêndŭ; şi chĭămândŭ pre sutaşŭ, l'a
întrebatŭ de a muritŭ de multŭ. Şi înţe- 45
legêndŭ de la sutaşŭ, a dăruitŭ luĭ Iosefŭ
corpulŭ. ᵍ Şi cumpĕrândŭ giulgiŭ, şi pogo- 46
rîndu-lŭ, l'a înfăşuratŭ cu giulgiŭ, şi l'a
pusŭ în mormêntŭ, care era sĕpatŭ în pé-
tră; şi a prăvălitŭ o pétră pe uşa mormên-
tuluĭ. Ĕrŭ Maria Magdalena şi Maria a luĭ 47
Iose privĭaŭ unde-lŭ punŭ.

Inviarea.

ŞI ᵃ trecêndŭ sâmbăta, Maria Magdalena, 16
şi Maria luĭ Iosefŭ, şi Salome, ᵇ aŭ cum-
pĕratŭ miresme, ca să mérgă să-lŭ ungă.
ᶜ Şi fórte de demânéţă în ântêia *di* a septĕ- 2
mâneĭ aŭ venitŭ la mormêntŭ, resărindŭ
sórele. Şi diceaŭ una cătră alta: Cine nĭ 3
va prăvăli pétra de pe uşa mormêntuluĭ?
Şi căutândŭ, aŭ vĕdutŭ pétra prăvălită; că 4
era mare fórte.
ᵈ Şi întrândŭ în mormêntŭ, aŭ vĕdutŭ pre 5
unŭ tênĕrŭ şedêndŭ d'a drépta, îmbrăcatŭ
în vestmêntŭ lungŭ *şi* albŭ; şi s'aŭ spăĭmên-
tatŭ. ᵉ Ĕrŭ elŭ lĭ-a disŭ: Nu vĕ spăĭmêntaţĭ; 6
căutaţĭ pre Iisusŭ Nazarinénulŭ celŭ cru-
cificatŭ; elŭ s'a sculatŭ, nu este aicea; éccĕ
loculŭ, unde l'aŭ pusŭ. Ci mergeţĭ de spu- 7
neţĭ discipulilorŭ seĭ şi luĭ Petru, că va mer-
ge maĭ 'nainte de voĭ în Galilea; acolo 'lŭ
veţĭ vedé, ᶠ precumŭ elŭ v'a disŭ. Şi eşindŭ 8
curêndŭ, aŭ fugitŭ de la mormêntŭ; că eraŭ
cuprinse de cutremurŭ şi de spaĭmă; ᵍ şi ni-
mĕnuĭ nimicŭ n'aŭ spusŭ; că se temeaŭ.

Arĕtările luĭ Iisusŭ la discipuliĭ seĭ, şi missiunea ce elŭ lĭ-o încredinţéză.

Ĕrŭ după ce a inviatŭ *Iisusŭ* demânéţa 9
în ântêia *di* a septĕmâneĭ, ʰ s'a arĕtatŭ maĭ
ântêiŭ Marieĭ Magdalineĭ, ⁱ din care scosese
şepte demonĭ. ʲ Aceea mergêndŭ, a datŭ sci- 10
re celorŭ ce fuseseră cu elŭ, carĭ se plân-
geaŭ şi se tânguĭaŭ. ᵏ Şi aceĭa, audindŭ că es- 11
te viŭ şi a fostŭ vĕdutŭ de d'însă, n'aŭ
credutŭ.
După aceea s'a arĕtatŭ într'altŭ chipŭ 12

… 27. 33. … 23. 33. … 19. 17. … 27. 34. … 22. 18. … 53. 34. … 19. 23. … Mat. 27.
Luc. 23. 34. Ioan 19. 14.
ⁿ Mat. 27. 37. Ioan 19. 19.
ᵒ Mat. 27. 38.
ᵖ Isa. 53. 12. Luc. 22. 37.
ᑫ Ps. 22. 7.
ʳ Cap. 14. 58.
Ioan 2. 19
ˢ Mat. 27. 44. Luc. 23. 39.
ᵗ Mat. 27. 45. Luc 23. 44.
ᵘ Ps. 22. 1. Mat. 27 46.
ᵛ Mat. 27. 48. Ioan 19. 29.
ˣ Ps. 69. 21.
ʸ Mat. 27. 50. Luc. 23. 46. Ioan 19. 39.
ᶻ Mat. 27. 50. Ioan 19. 30. Luc. 23 41.
ᵃ Mat. 27. 55. Luc. 23. 46.
ᵇ Mat. 27. 55. Luc. 23. 49.
ᶜ Ps 38. 11.
ᵈ Luc. 8. 2, 3.
ᵉ Mat. 27. 57. Luc. 23. 50. Ioan 19. 38.
ᶠ Luc. 2. 25, 38.
ᵍ Mat. 27. 59, 60. Luc. 23. 53 Ioan 19. 40.

Capulŭ 16.
ᵃ Mat. 28. 1. Luc. 24. 1. Ioan 20. 1.
ᵇ Luc. 23. 56.
ᶜ Luc. 24. 1. Ioan 20. 1.
ᵈ Luc. 24. 3. Ioan 20. 11, 12.
ᵉ Mat. 28. 5, 6, 7.
ᶠ Mat. 26. 32.
Cap. 14. 28.
ᵍ Vedĭ Mat. 28. 8.
Luc. 24. 9.
ʰ Ioan 20. 14.
ⁱ Luc. 8. 2.
ʲ Luc. 24. 10. Ioan 20. 18.
ᵏ Luc. 24. 11.

[l] la dŏuĭ dintr'înșiĭ pe cale, cândŭ mergeaŭ
13 la țéră. Și aceĭa mergêndŭ, aŭ spusŭ ce-
lorŭ-l-alțĭ; și nicĭ pre aceĭa nu aŭ credutŭ.
14 [m] Dupĕ aceea s'a arĕtatŭ celorŭ unŭ-spre-
ḑece, cândŭ ședeaŭ la mésă; și ĭ-a mus-
tratŭ pentru necredința lorŭ și învêrtoșa-
rea ânimeĭ lorŭ, că n'aŭ credutŭ celorŭ
ce l'aŭ vĕḑutŭ, după ce a înviatŭ.
15 [n] Și li-a ḑisŭ: Mergețĭ în tótă lumea, [o] și
16 predicațĭ evangelia la tótă făptura. [p] Celŭ ce
va crede, și se va boteza, se va mêntui;
[q] érŭ celŭ ce nu va crede, se va condemna.

Și celorŭ ce vorŭ crede, vorŭ urma aceste 17
semne: [r] În numele meŭ vorŭ scóte demonĭ;
[s] în limbĭ noŭe vorŭ vorbi: [t] Șerpĭ vorŭ rĕdica; 18
și de vorŭ bé ce-va de mórte, ńu-ĭ va vĕ-
tĕma; [u] șĭ-șĭ vorŭ pune mânele preste bol-
navĭ, și li va fi bine.
Decĭ Domnulŭ, [v] după ce a vorbitŭ cu 19
d'înșiĭ, [x] s'a înălțatŭ la ceriŭ, și [y] a ședutŭ d'a
drépta luĭ Dumneḑeŭ.
Érŭ eĭ eșindŭ, aŭ predicatŭ pretutindinea, 20
Domnulŭ împreună lucrândŭ, [z] și adeverindŭ
cuvêntulŭ prin semnele ce urmaŭ. Aminŭ.

SÂNTA EVANGELIĂ DUPRE LUCA.

Introducere.

1 DE óre ce mulțĭ s'aŭ pusŭ a face istoria
2 lucrurilorŭ petrecute între noĭ, [a] Pre-
cumŭ ni le-aŭ trădatŭ ceĭ ce aŭ fostŭ [b] de
la începutŭ martorĭ ocularĭ și ministri aĭ
3 cuvêntuluĭ; [c] Mĭ-amŭ propusŭ și eŭ, urmă-
rindŭ cu de amĕnuntulŭ tóte de la ince-
putŭ, a-țĭ scrie [d] pe rôndŭ, [e] pré destinsule
4 Teofile, [f] Ca să fiĭ convinsŭ despre cele în-
tru carĭ te-aĭ învĕțatŭ.

Unŭ ângerŭ dă în scire nascerea luĭ Ioanŭ Botezătorulŭ.

5 Fost'a [g] în ḑilele luĭ Erodŭ, regele Iudeeĭ,
unŭ preutŭ, a nume Zacaria, [h] din rônduéla
luĭ Abia; și femea luĭ din fetele luĭ Aaronŭ;
6 și numele eĭ era Elisabeta. Și eraŭ amin-
dŏuĭ [i] dreptĭ înaintea luĭ Dumneḑeŭ, âm-
blândŭ în tóte ordinele și așeḑămintele Dom-
7 nuluĭ fără prihană. Și eĭ nu aveaŭ copiĭ;
că Elisabeta era stérpă, și amindŏuĭ înain-
tațĭ în vrêstă.
8 Și pre-cândŭ preuția elŭ înaintea luĭ
9 Dumneḑeŭ [j] în șirulŭ rônduelei sale, Și du-
pre datina serviriĭ preuțieĭ, ĭ se sorțĭ [k] să
tămâieze, intrândŭ în templulŭ Domnuluĭ;
10 [l] Și pre-cândŭ tótă mulțimea poporuluĭ era
11 afară, rugându-se în timpulŭ tămâiereĭ; Ĭ
s'a arĕtatŭ ângerulŭ Domnuluĭ, stândŭ d'a
12 drépta [m] altaruluĭ tămâiereĭ. Și vĕḑêndu-lŭ
Zacaria, [n] s'a turburatŭ, și frică a căḑutŭ
13 preste d'însulŭ. Érŭ ângerulŭ a ḑisŭ cătră
d'însulŭ: Nu te teme, Zacario! că s'a au-
ḑitŭ rugăciunea ta, și femea ta Elisabeta
'țĭ va nasce fiiŭ, și [o] veĭ chĭăma numele luĭ
Ioanŭ. Și veĭ avé bucuriă și veseliă;
[p] mulțĭ se vorŭ bucura de nascerea luĭ. Că
va fi mare înaintea luĭ Dumneḑeŭ, și [q] nu va
bé nicĭ vinŭ nicĭ bĕuturĭ îmbĕtătóre; și se
va implé de Spiritŭ Sântŭ [r] încă din mitra
mumeĭ sale. [s] Și pre mulțĭ din fiiĭ luĭ Isra-
elŭ va întórce la Domnulŭ, Dumneḑeulŭ
lorŭ. [t] Și elŭ va merge înaintea luĭ în spi-
ritulŭ și puterea luĭ Ilie, să întórcă ânime-
le părințilorŭ spre copiĭ, și pre ceĭ neascul-
tătorĭ spre înțelepcĭunea dreptilorŭ; să gă-
téscă poporŭ pregătitŭ Domnuluĭ.
Și a ḑisŭ Zacaria cătră ângerŭ: [u] În ce
voiŭ cunósce acésta? că eŭ bĕtrânŭ sûntŭ,
și femea mea înaintată în vrêstă. Și rĕ-
spunḑêndŭ ângerulŭ, ĭ-a ḑisŭ: Eŭ sûntŭ [v] Ga-
brielŭ, celŭ ce staŭ înaintea luĭ Dumneḑeŭ,
și sûntŭ trămesŭ a vorbi cătră tine, și a ḑi-
ce în scire ție acésta. Și éccĕ, [x] veĭ fi mutŭ, ne-
putêndŭ vorbi, până în ḑiŭa aceea în care
vorŭ fi acestea; pentru că nu aĭ credutŭ
cuvintelorŭ mele, carĭ se vorŭ împlini în
timpulŭ lorŭ.
Și ascepta poporulŭ pre Zacaria, și se
mira, că întârḑia în templu. Și eșindŭ elŭ,
nu putea să li vorbéscă, și aŭ cunoscutŭ
eĭ, că a vĕḑutŭ vedere în templu; că li fă-
cea semnŭ, și a rĕmasŭ mutŭ.
Și dacă s'aŭ împlinitŭ [y] ḑilele serviciuluĭ

[l] Luc. 24. 13. [m] Luc. 24 36. Ioan 20. 19. 1 Cor. 15. 5. [n] Mat. 28. 19. Ioan 15. 16. [o] Col. 1. 23. [p] Ioan 3 18, 36. Fapt. 2. 38. & 16. 30—32. Rom. 10. 9. 1 Pet 3. 21. [q] Ioan 12. 48. [r] Luc. 10. 17. Fapt 5. 16. & 8. 7. & 16 18. & 19. 12. [s] Fapt. 2. 4. & 10. 46. & 19. 6. 1 Cor. 12. 10, 28. [t] Luc. 10. 19. Fapt. 28. 5. [u] Fapt 5. 15, 16. & 9. 17. & 28. 8. Iac. 5. 14, 15. [v] Fapt. 1. 2, 3. [x] Luc. 24. 51. [y] Ps. 110. 1. Fapt. 7. 55. [z] Fapt 5 12. & 14. 3. 1 Cor. 2. 4, 5. Ebr 2. 4.

LUCA. Capulŭ 1. [a] Ebr 2. 3. 1 Pet. 5. 1. 2 Pet. 1. 16. 1 Ioan 1. 1. [b] Marc. 1. 1. Ioan 15. 27. [c] Fapt. 15. 19, 25, 28. 1 Cor. 7. 40. [d] Fapt. 11. 4. [e] Fapt. 1. 1. [f] Ioan 20 31. [g] Mat. 2. 1. [h] 1 Cron. 24. 10, 19. Neem. 12. 4, 17. [i] Fac. 7. 1; & 17. 1. 1 Reg. 9. 4. 2 Reg. 20. 3. Iov 1. 1. Fapt. 23. 1. & 24. 16. Filip 3. 6. [j] 1 Cron. 24. 19. 2 Cron. 8. 14. & 31. 2. [k] Esod. 30. 7, 8. 1 Sam. 2. 28. 1 Cron. 23. 13. 2 Cron 29. 11. [l] Lev 16. 17. Apoc. 8. 3, 4. [m] Esod 30. 1. [n] Jude. 6. 22. & 13. 22. Dan. 10. 8. Vers. 29. Cap. 2. 9. Fapt 10. 4. Apoc 1. 17. [o] Vers 60. 63. [p] Vers. 58. [q] Num. 6. 3. Jude 13. 4. Cap. 7. 33. [r] Ier 1. 5. Gal. 1. 15. [s] Mal. 4. 5, 6.

24 luĭ, s'a dusŭ la casa sa. Érŭ după acele
ḑile a conceputŭ Elisabeta, femea luĭ, și
25 s'a ascunsŭ cincĭ lunĭ, ḑicêndŭ: Așa mĭ-a
făcutŭ Domnulŭ în ḑilele, în carĭ a căutatŭ
[z] să rĕdice rușinea mea d'între ómenĭ.

Bună-vestirea Marieĭ; visita eĭ la Elisabeta, și cânteculŭ eĭ de laudă.

26 Érŭ în a șesea lună a fostŭ trămesŭ ân-
gerulŭ Gabrielŭ de la Dumneḑeŭ în ceta-
tea Galileeĭ, alŭ căreĭ nume era Nazaretŭ,
27 La o fecióră [a] logodită cu bărbatŭ, alŭ căruĭ
nume era Iosefŭ, din casa luĭ Davidŭ; și
28 numele fecióreĭ era Maria. Și intrândŭ ân-
gerulŭ la d'însa, a ḑisŭ: [b] Bucură-te, cea
plină de charŭ; [c] Domnulŭ este cu tine; bi-
ne-cuvêntată escĭ tu între femeĭ. Érŭ ea
vĕḑêndu-lŭ, [d] s'a turburatŭ de cuvêntulŭ luĭ,
și cugeta în sine, ce feliŭ de închinare să
fie acésta. Și ĭ-a ḑisŭ ângerulŭ: Nu te te-
me, Mariă; că aĭ aflatŭ charŭ la Dumne-
ḑeŭ; [e] Și éccĕ, veĭ concepe, și veĭ nasce fiiŭ,
și [f] veĭ chĭăma numele luĭ, IISUSŬ. Acesta
va fi mare, [g] și Fiiŭ alŭ celuĭ Pré-înaltŭ se
va chĭăma, [h] și-ĭ va da Domnulŭ Dumneḑeŭ
tronulŭ luĭ Davidŭ, părintele luĭ; [i] Și va dom-
ni preste casa luĭ Iacobŭ în eternŭ, și îm-
pĕrăția luĭ nu va avé sfârșitŭ.
Atuncĭ a ḑisŭ Maria cătră ângerŭ: Cumŭ
va fi acésta, de óre ce nu cunoscŭ bărbatŭ?
Și respunḑêndŭ ângerulŭ, ĭ-a ḑisŭ: [j] Spiri-
tulŭ Sântŭ se va pogorî preste tine, și pu-
terea celuĭ Pré-înaltŭ te va umbri; pentru
acésta și Sântulŭ ce se va nasce din tine,
se va chĭăma [k] Fiiŭ alŭ luĭ Dumneḑeŭ. Și
éccĕ, Elisabeta, ruda ta, și aceea a conce-
putŭ fiiŭ la bĕtrânețele eĭ; și acésta, ce se
chĭămase stérpă, este în a șesea lună. [l] Că
la Dumneḑeŭ nimicŭ nu este cu neputință.
Și a ḑisŭ Maria: Éccĕ serva Domnuluĭ!
fie mie dupre cuvêntulŭ teŭ. Și s'a dusŭ
ângerulŭ de la d'însa.
Și sculându-se Maria în ḑilele acelea, a
mersŭ degrabă la munte, [m] în o cetate nu-
mită Iuda; Și a întratŭ în casa luĭ Zacaria,
și s'a închinatŭ Elisabeteĭ. Și cândŭ a au-
ḑitŭ Elisabeta închinăcĭunea Marieĭ, a săl-
tatŭ pruncŭlŭ în mitra eĭ; și Elisabeta s'a
implutŭ de Spiritŭ Sântŭ; Și a strigatŭ cu
vóce tare, și a ḑisŭ: [n] Bine-cuvêntată escĭ tu
între femeĭ, și bine-cuvêntatŭ este fruptulŭ
mitreĭ tale. Și de unde-mĭ este acésta, ca

să vină muma Domnuluĭ meŭ la mine? Că 44
éccĕ, cumŭ s'a auḑitŭ vócea închinăcĭuneĭ
tale în urechĭele mele, a săltatŭ pruncŭlŭ
în mitra mea de bucuriă. Și fericită este 45
ceea ce a credutŭ, că va fi împlinirea ce-
lorŭ ḑise eĭ de la Domnulŭ. Și a ḑisŭ Maria: 46
[o] Mărésce sufletulŭ meŭ pre Domnulŭ,
Și s'a bucuratŭ spiritulŭ meŭ de Dumneḑeŭ, 47
Mêntuitorulŭ meŭ;
Că [p] a căutatŭ spre starea cea umilită a 48
serveĭ sale;
Că éccĕ, de acumŭ [q] mĕ vorŭ ferici tóte né-
murile;
Că [r] mĭ-a făcutŭ lucrurĭ marĭ Celŭ Puternicŭ, 49
Și [s] sântŭ este numele luĭ;
Și [t] mila luĭ este din némŭ în némŭ spre ceĭ 50
ce se temŭ de d'însulŭ;
[u] Făcut'a tăriă cu braçulŭ seŭ; 51
[v] Rĕsipit'a pre ceĭ mândri în cugetulŭ ânimeĭ
lorŭ;
[x] Pogorît'a pre ceĭ puternicĭ de pe scaune, 52
Și a înălțatŭ pre ceĭ umilițĭ;
[y] Pre ceĭ flămânḑĭ ĭ-a implutŭ de bunĕtățĭ, 53
Și pre ceĭ avuțĭ ĭ-a trămesŭ deșerțĭ;
Ajutat'a pre Israelŭ, servulŭ seŭ, 54
[z] Amintindu-șĭ de îndurarea sa;
[a] (Precumŭ a promisŭ părințilorŭ noștri,) 55
Luĭ Abraamŭ și semințieĭ luĭ, în eternŭ.
Și a rĕmasŭ Maria cu d'însa ca la treĭ lunĭ, 56
și s'a întorsŭ la casa sa.

Nascerea luĭ Ioanŭ Botezătorulŭ; și imnulŭ profeticŭ alŭ părinteluĭ seŭ.

Érŭ Elisabeteĭ i s'a împlinitŭ timpulŭ să 57
nască, și a născutŭ fiiŭ. Și aŭ auḑitŭ vi- 58
cinii și rudele eĭ, că a măritŭ Domnulŭ mila
sa cu d'însa; și [b] se bucuraŭ împreună cu ea.
Și [c] în ḑiŭa a opta aŭ venitŭ să circum- 59
cidă pruncŭlŭ; și ĭ puneaŭ numele, dupre
numele părinteluĭ seŭ, Zacaria. Érŭ luândŭ 60
cuvêntulŭ muma luĭ, a ḑisŭ: [d] Nu așa; cĭ se
va chĭăma Ioanŭ. Și aŭ ḑisŭ cătră d'însa: 61
Nimenea nu este în rudenia ta, care se
chĭamă cu numele acesta. Și aŭ făcutŭ 62
semnŭ părinteluĭ seŭ, ce nume să-ĭ dee. Și 63
cerêndŭ elŭ o tablă, a scrisŭ, ḑicêndŭ:
[e] Ioanŭ este numele luĭ. Și s'aŭ miratŭ toțĭ.
[f] Și i s'a deschisŭ gura luĭ îndată, și i s'a 64
deslegatŭ limba luĭ, și vorbĭa, lăudândŭ pre
Dumneḑeŭ.
Și a cuprinsŭ frică pre toțĭ vicinii lorŭ, 65
și s'aŭ respânditŭ tóte aceste cuvinte în totŭ

[f] Cap. 2. 21. [g] Marc. 5. 7. [h] 2 Sam. 7. 11, 12. Ps. 132. 11. Isa. 9. 6, 7. & 16. 5. Ier. 23. 5. Apoc. 3. 7. [i] Dan 2. 44. & 7. 14, 27. Obad. 21. Mic. 4. 7. Ioan 12. 34. Ebr. 1. 8. [j] Mat. 1. 20. [k] Mat 14. 33. & 26. 63, 64. Marc 1. 1. Ioan 1. 34. & 20. 31. Fapt 8. 37. Rom 1. 4. [l] Fac. 18. 14. Ier. 32. 17. Zach. 8. 6. Mat. 19. 26. Marc. 10. 27. Cap. 18. 27. Rom. 4. 21. [m] Ios. 21. 9, 10, 11. [n] Jude 5. 24. Vers 28. [o] 1 Sam 2. 1. Ps 34. 2, 3. & 35. 9. Hab 3. 18. [p] 1 Sam. 1. 11. Ps. 138. 6. [q] Mal 3. 12. Cap. 11. 27. [r] Ps. 71. 19. & 126. 2, 3. [s] Ps. 111. 9. [t] Fac. 17. 7. Esod. 20. 6. Ps. 103. 17, 18. [u] Ps. 98. 1. & 118. 15. Isa 40. 10. & 51. 9. & 52. 10. [v] Ps. 33. 10. 1 Pet 5. 5. [x] 1 Sam. 2. 6, etc. Iov. 5. 11. Ps. 113. 6. [y] 1 Sam. 2. 5. Ps. 34. 10. [z] Ps. 98. 3. Ier. 31. 3, 20. [a] Fac. 17. 19. Ps. 132. 11. Rom. 11. 28. Gal. 3. 16. [b] Vers. 14. [c] Fac. 17. 12. Lev. 12. 3. [d] Vers. 13. [e] Vers. 13. [f] Vers. 20.

manian] 27